

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1 Inatsisissatut siunnersuutip tunuliaqutaa

1.1.1. Inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaannut atuuttumut naleqqiullugu ataasiakkaanik allannguuteqarpoq. Ombudsmandi pillugu inatsit 2009-mi aamma 2017-mi allanngortinneqarnikuuvoq, ukiunilu taakkunani allannguutit ilaatigut Kalaallit Nunaanni ombudsmandeqarfimmut tunngatillugu inatsisiliornerup danskit ombudsmandi pillugu inatsisaanni allannguutaajunnartunik ersersitsisarnissaanik kissaateqarnermik tunngaveqarlutik. 1993-imi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartuni siullermeerinninnermi ilaatigut oqaatigineqarpoq danskit ombudsmandi pillugu inatsisaanni Kalaallit Nunaannut inatsimmut tunngaviusumi allannguutit pillugit Inatsisartut ingerlaavartumik malinnaatinneqartariaqartut.

1.1.2. Folketingip ombudsmandia pillugu inatsimmi § 4, imm. 2-p malitsigivaa, ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 65-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq pisussaaffik naapertorlugu ombudsmandip soraarsinneqarnissaanut ukiutigut killigitinneqartoq qaffanneqassasoq maannakkut ukiut 65-iniit 70-inik ukioqalernermit.

1.1.3. Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsimmi § 2, imm. 2 malillugu ombudsmandi inatsilerineri kandidaatit soraarummeeruteqarsimassaaq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 3, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, ombudsmandi inatsilerineri soraarummeersimasuussasoq. Inatsilerineri soraarummeersimasuunissaq taaguutaavoq nutaanngilisimasoq atorunnaarnikorlu.

Inatsisartut ombudsmandiat pillugu inatsisissatut siunnersuut nutaaq imaqarpoq ilinniakkap tungaatigut erseqqissaatitalimmik, Inatsisartut ombudsmandiat inatsisissatut siunnersuut malillugu inatsisilerinermi kandidatitut soraarummeersimasussanngorluni.

Taamatut allannortitsinikkut inatsisartut inatsisaanni danskit ombudsmandi pillugu inatsisaanni oqaasertaliinerit taakku, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi aamma atorneqartut, atorneqarnissaat qularnaarneqarpoq.

1.1.4. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi § 25, imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi Inatsisartut Allattaanerattut aningaasarsiaqartinneqassasoq.

Inatsisissatut siunnersuutikkut inatsimmi § 25, imm. 1-mi malitsitut allannortitsisoqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq Inatsisartut Allattoqarfianni 1. august 2021 atuutilersumik aqqissuussaanermik allannortitsisoqarmat, Inatsisartut Allattoqarfiat pisortaqarfilerneqarluni. Tamatumunnga atatillugu taaguut ”Allattaaneq” allannortinneqarpoq ”Pisortaq”-mut.

1.1.5. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi § 25, imm. 1-imi taamatuttaaq aalajangersarneqarpoq ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaallunilu soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq malittarisassat Naalackersuisunut atuuttut malillugit. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttummi § 25, imm. 2, ombudsmandip tamatumunnga taarsiullugu ombudsmandip akissarsiai tunngavigalugit soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinermut soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutinik akiliuteqartarnissamik toqqaasinnaanera pillugu malittarisassanik imaqarpoq. Inatsisiliornerni atuuttuni oqaasertaliisimanerit pissutsit ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqarneranut soraarnerussutisiaqarneranullu tunngasut pillugit nalornngissuteqarnermik pissutissaqalersitsisarsimapput.

Inatsisissatut siunnersuummi § 25 nalornngissuteqartoqaqqunagu allatut oqaasertalerneqarlunilu erseqqissarneqarpoq. Pissutsit ombudsmandip aningaasarsiaqartinneqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 1-mi aalajangersarneqarput, pissutsillu ombudsmandip soraarnerussutisiaqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 2-mi aalajangersarneqarlutik. Naggataatigut pissutsit ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqartinneqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 3-mi aalajangersarneqarput.

1.1.6. Tamatuma saniatigut malittarisassat tamanna pillugu atuuttut malillugit ombudsmandip sulinerminut atatillugu inissamik innersuunneqarnissamut periarfissaqarnerata inatsisikkut aalajangersarneqarnissaa pisariaqartinneqarsimavoq.

1.1.7. Naggataatigullu inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq inatsisip kalaallisuaani oqaatsitigut erseqqissaanernik. Taamaallaat pineqarput oqaatsinik iluarsiiinerit erseqqissaanerilluunniit, inatsisip imarisaanik allannortitsinngitsut.

1.2 Inatsisissatut siunnersuummik ataatsimoortumik saqqummiussineq

Allangortitsilluni inatsisit atornagit paasinartumik inatsisiliornissamik kissaateqarneq tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsisartut inatsisissaattut nutaatut ataatsimoortutut saqqummiunneqarpoq.

2. Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut pingaarnert

2.1 Inatsisip oqaasertaasa imarisaannik allannguinerit

2.1.1. Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 3, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi inatsisilerinermi soraarummeersimasuussasoq. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq siunissami ilinniakkap taaguutaatut inatsisilerinermi kandidatitut soraarummeersimaneq atorneqalissasoq.

Taamatut allangortitsinikkut inatsisip oqaasertaani taaguutit taagutinu Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsimmi aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi nr. 305, 30. april 2008-meersumi kingusinnerusukkut allanguuteqartinneqartumi atorneqartunut naapertuutilersinneqarput.

2.1.2. Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 23. november 2015-meersumi kingusinnerusukkut allangortinneqartartumi § 1-imi aalajangersarneqarpoq, ukioq soraarnerussutisiaqalerfik, ukiut 67-iusut.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmi atuuttummi § 4, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 65-inik ukioqalerfigisami naanerani soraarsinneqassasoq. Utoqqalinersiaqalersinnaatitaanermi ukiorineqartussat maannakkut ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi utoqqalinersiaqalernissami ukiut akuersissutaasunit appasinnerupput. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

2.1.3. Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi Inatsisartut Allattaanerattut aningaasarsiaqartinneqassasoq. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi Inatsisartut Allattoqarfianni atorfillit qullersaattut aningaasarsiaqartinneqassasoq, taaguut ”allattaaneq” atorneqarunnaarnikummat.

2.1.4. Ombudsmandip soraarnerussutisiaqarsinnaatitaanera pillugu malittarisassat inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-2-mi aalajangersarneqarput. § 25, imm. 1-imi, aalajangersarneqarpoq, ombudsmandi malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut malillugit soraarnerussutisiaqarsinnaatitaallunilu ombudsmandiujunnaarsiuteqarsinnaatitaasoq. § 25, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandimit qinnutigineqarsinnaasoq soraarnerussutisiaqalernissamut akiliutinu taarsiullugu, ombudsmandimit soraarnerussutisiaqalernissamut

aaqqissuussinnermut ombudsmandip toqqagaanut, ombudsmandip aningaasarsiai tunngavigalugit Inatsisartut soraarnerussutisiaqalernissamut akiliuteqartarnissaat.

Inatsisartunut Naalakkersuisunullu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni (Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq kingusinnerusukkut allannguutilik) § 17 naapertorlugu, aamma Naalakkersuisunut ilaasortat ullumikkut soraarnerussutisiassanik katersisinnegartarput soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinnermut soraarnerussutisiassanut naafferaartumik akiliuteqarnikkut, inuuneq naallugu soraarnerussutisiatut imaluunniit taaku ataqatigiissillugit. Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussineq pilersinneqassaaq soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfimmi sillimmasiisarnermik ingerlatsineq pillugu inatsimmut ilaatinneqartumi, inuunermik sillimmasiisarfimmi imaluunniit soraarnerussutisiaqalernissamut sillimmasiisarfimmi, sillimmasiisarnermik ingerlatsinissamut aningaasaqarnermik nakkutilliisoqarfimmit Finanstilsynimit akuerisami, imaluunniit aningaaserivimmi, Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffilimmi aalajangersimasumiluunniit ingerlatsiveqartumi nunami maani aningaaseriveqarnermik ingerlatsinissamut Finanstilsynimit akuerisami.

Taamaalilluni ombudsmandimut soraarnerussutisiaqalernissamut pisinnaatitaaffiit allat pillugit aalajangersakkat ingerlateqqinnissaat pingaarutaaruppoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq aalajangersarneqassasoq ombudsmandi soraarnerussutisiaqartinneqassasoq malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut assigalugit. Tamatuma kingunerivaa soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinnermut ombudsmandip toqqagaanut Namminersornerullutik Oqartussanit ombudsmandip aningaasarsiaasa 10 %-iinik soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutinik namminerlu akileeqataassutinik 5 %-inik ingerlaavartumik ilanngaassisoqartassasoq soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinnermut ombudsmandip toqqagaanut tunniussisoqartassalluni.

Peqatigitillugu siunnersuutigineqarpoq erseqqissarneqassasoq soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutit nammineerlu akileeqataassutit, ombudsmandip akissarsiai, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu inummut tapiutaasinnaasut ilanngullugit, tunngavigalugit naatsorsorneqartassasut.

2.1.5. Ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaaneranut malittarisassat Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-mi aalajangersarneqarput. Tassannga erserpoq, ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaasoq malittarisassat Naalakkersuinut ilaasortanut atuuttut malillugit.

Ombudsmandiujunnaarnersiuteqalernissaq pillugu aalajangersagaq tapertaqartinneqarpoq aalajangersakkamik (§ 25, imm. 4), taanna malillugu ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaanngitsumik tunuartaqassaguni akissarsiassani qaammatip tunuarfimmi naaneranit qaammatini pi-

ngasuni piginnassavai, imaappoq § 1, imm. 2 naapertorlugu ombudsmandi soraarsitaappat, imaluunniit tak. § 1, imm. 1 naapertorlugu Inatsisartunut qinersisoqareerneratigut toqqagaaqqinngippat. Taamaalilluni ombudsmandi nammineerluni soraarseqqusimappat tak. § 4, imm. 1, soraarnermut atatillugu aningaasarsiaqaannarsinnaanngilaq, imaluunniit soraarsitaanermigut, nalinginnaasumik soraarsinneqarnissaminut ukiumi naammatsinnerisa kingunerisaanik, tak. § 4, imm. 2.

Ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqalernissaanut aaqqissuussinerup siunertarivaa ombudsmanditut soraartup isertitatigut annaasaqarnissaanut soraarnermiit piffissap ikaarsaarfiusup qularnaarinniffiqarnissaa, ombudsmandip soraartup siusinnerusukkut inuussutissarsiutigisimasaminik ingerlaannaq aallusseqqilerinnaanera nalorninarmat.

Tamatuma kingunerisaanik, siunnersuutigineqarpoq ombudsmandip soraarsinneqarnissaani ukioritinneqartut 70-inut qaffanneqassasut, peqatigitillugu siunnersuutigineqarluni ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaaneq killiliiffiqineqassasoq, imaalillugu, ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmii naanerani ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaassanngitsoq. Tamatumunnga tunngaviuvoq, ombudsmandip 70-inik ukioqalereernermi kingornatigut siusinnerusukkut inuussutissarsiutigisimasaminik aallartitseqqinissamik eqqarsarsinnaanera ilimagineqarsinnaassanngimmat.

Ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaariinngitsumik soraassagalarpat, ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaanerup attatiinnarneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, isiginiarneqarlutik inuussutissarsiutigisap malitsigisaanik allanngortoqarneratigut ajornartorsiutaasinaasut immikkut ittut. Taamaalilluni ombudsmandip pisortani sulisinnaanissaa, ombudsmanditut sulinermi nalaani nakkutilliisuuffiginikuusamini piviusorsioortuunaviannngimmat, taamatullu inatsissatut siunnersuummi § 5, imm. 2-p kinguneranik, sulinermi nalaani namminersortutut inuussutissarsiutilinnut attaveqarsinnaanikuunani.

Tamatuma saniatigut, piffissaq ombudsmanditut atuuffigisap sivilissusiata naatsorsorneqarnerani, taamaattoqassagalarpat ombudsmandiujunnaarnersiutit, Naalakkersuisunut malittarisassat atuuttut malinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq erseqqissarneqarlunilu. Malittarisassat atuuttut Inatsisartunut Naalakkersuisunullu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 22-mi, 18. december 2003-meersumi takuneqarsinnaapput. Taamatullu siunnersuutigineqarpoq ombudsmandiujunnaarnersiutit naatsorsorneqassasut ombudsmandip aningaasarsiai, tunngavigalugit, ilanngullugu taamaattoqassappat inummut tapit, § 25, imm. 1, oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu tunniunneqartartoq.

Taamaalilluni ombudsmandip aningaasarsiaanut soraarnerussutisiaqarneranullu tunngatillugu allannguutit siunnersuutigineqartut nalinginnaasumik suleriaatsinik inatsisinnngortitsinerupput.

2.1.6. Taamatuttaaq siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi sulinerminut atatillugu inimik innersuunneqarsinnaanermi periarfissaqassasoq, tamanna pillugu malittarisassat Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. maj 2005-imeersumi kingusinnerusukkut allannguutilalimmi aalajangersarneqartut malillugit. Peqqussummi kapitali 2-mi innersuussisarnermi malittarisassat pineqarput.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi maannakkut atuuttumit erserpoq, ombudsmandi atorfinitsineqarnermi soraarnermilu angalanermut aamma nuunnermut akiliunneqarsinnaatitaasoq. Aalajangersakkami oqaatigineqanngilaq sulinermit atatillugu inimik innersuunneqarsinnaaneq. Nalornissutigineqarnissaa pinngitsoorniarlugu, qaqugukkulluunniit ombudsmanditut toqqaagaasup sulinermit atatillugu inimik innersuunneqarsinnaanissaa pisarialittut isumaqarfigineqarpoq inatsisitigut naqissusissallugu, ombudsmandip malittarisassat atuuttut naapertorlugit sulinermit atatillugu inimik innersuunneqarnissamik periarfissaqarnera.

Inatsisartut Siulittaasoqarfia pissutissaqarnikuuvoq isummerfigissallugu aamma aalajangiiffigissallugu, Inatsisartut Ombudsmandianni sulisunut atugassarititaasut malillugit ombudsmandi sulineranut atatillugu inissaanik innersuunneqarsinnaasoq. Taamaalilluni sulinermit atatillugu inimik innersuunneqarsinnaaneq pillugu aalajangersagaq nalinginnaasumik suleriaatsimik inatsisinnngortitsineruvoq.

2.1.7. Naalackersuisunut ilaasortamut pineqartumut nalunaarutinik nassiussisarneq

Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi §§-ini 10, 11 aamma 23-mi ersersinneqarpoq, aalajangersakkat taakku malillugit ombudsmandip nalunaarutai ilaatigut Naalackersuisunut nassiunneqartassasut. Aalajangersakkat oqaasertalersorneqarneri Naalackersuisunit imatut paasineqasapput, siusinnerusukkut Naalackersuisut ingerlatitseqqiivittut ataasiusutut isigineqartarsimammata. Naalackersuisut suleriaatsimik paasinninnerat kingullermik sammineqarpoq ombudsmandip nalunaarutaani 2022-meersumi 3.8-mi.

Naalackersut suleriaasiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 28, 13. juli 2022-mi atulersinneqarnerani aalajangersarneqarpoq, Naalackersuisunut ilaasortat ataasiakkaat allaffissornikkut allattoqarfimmit imaluunniit pisorta qarfinnit aaqqissorneqartuni ikiorneqasasut. Tamanna allanngutaavoq siusinnerusukkut nalunaarutaasimasumi 2017-imeersumit, siusinnerusukkut allaffissorneq ataasiusutut aaqqissuussamik ingerlatsivittut isigineqartarluni.

Tamanna tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuutikkut siunnersuutigineqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi §§-it 10, 11 aamma 23 malillugit ombudsmandip nalunaarutai Naalackersuisunut ilaasortamut suliassa qarfimmu akisussaasuusumut siunissami nassiunneqartalissasut, taamaalu Naalackersuisunut tamarmiusunut nassiunneqartarunnaarlutik.

2.2. Inatsimmi aalajangersakkanut nassuiaatinik naleqqussaaneq

Inatsimmi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit allannguutit qulaani allaaserineqartut naapertorlugit erseqqissarneqarput.

Tamatuma saniatigut inatsimmi § 7, imm. 3-mut ombudsmandip sulerineranut tunngasumut nassuiaatit naleqqussarneqarput, tassami ombudsmandi 2017-imi aalajangersimammat, Greenland Business A/S-iusimasoq (maannakkut Nalik Ventures) ombudsmandip suliaanut ilaatinneqassasoq, suliffeqarfiup sulianik suliarinnittarnermi inatsimmi aamma pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi ilaatinneqarnerata annertoqataanik.

Taamatuttaaq inatsisissatut siunnersuutikkut inatsimmi § 10-mut ilassutitut nassuiaatinik ilanngussisoqarpoq. Aalajangersakkamut nassuiaatini suliassaqaqfimmi ombudsmandip nalinginnaasumik suleriaasii ersersinneqarput.

Kiisalu siunnersuummi aalajangersakkanut allanut ataasiakkaanut nassuiaatit naleqqussarneqarput.

2.3 Atuuttussanngortitsineq

Inatsisissatut siunnersuut 1. november 2026-mi atuutilertussatut siunnersuutigineqarpoq.

3. Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip pisortanut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

4. Inuussutissarsiornermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip inuussutissarsiornermut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuiaqatigiillu peqqissusiannut kingunerisassai

Siunnersuutip avatangiisinut, pinngortitamut inuiaqatigiillu peqqissusiannut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

6. Inuit pisinnaatitaaffii innuttaasunullu kingunerisassai

Siunnersuutip innuttaasut inatsisitigut inissisimanerisa allanngortinneqarnerinik malitseqarnissaa imaluunniit inuit pisinnaatitaaffiinik tunngaviummik inatsisikkut, europami nunat inuit pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissutaatigut nunalluunniit assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutitigut innuttaasunut qularnaarunneqartunik killiliinernik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

7. Nunanut allanut attaveqarnernut nunarsuullu immikkoortuinut aalajangersimasunut tunngatillugu naalakkersuinikkut ingerlatsineranut kingunerisassai kingunerisassaalu allat

Siunnersuutip nunanut allanut attaveqarnernut nunarsuullu immikkoortuinut aalajangersimasunut tunngatillugu naalakkersuinikkut ingerlatsineranut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq, soorlu aamm siunnersuutip pingaarutilinnik allanik kinguneqarnissaa

naatsorsuutigineqanngitsoq.

8. Oqartusaaanik suliniaqatigiiffinnillu tusarniaaneq

Inatsisissatut siunnersuut piffissami 2026-mi marsip ulluisa qulingannit apriliip ulluisa arfineq-aappaannut tulliuttunut tusarniaatigineqarpoq:

- Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia
- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermit Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut Attaveqaasersuutitut, Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfik
- Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermut, Timersornermit Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqtariinnullu Naalakkersuisoqarfik
- Isumaginninnermit, Suliffeqarnermit Nunami Namminermit Pissutsinullu Naalakkersuisoqarfik
- Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik
- Peqqissutsimut Inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik
- Avannaata Kommunia
- Kommune Kujalleq
- Kommune Qeqertalik
- Kommuneqarfik Sermersooq
- Qeqqata Kommunia
- Ini A/S
- Nalik Ventures A/S
- Nunatsinni Advokatit
- Transparency International Greenland

Siunnersuut piffissami tassani taamatuttaaq Inatsisartut nittartagaatigut tamanut ammasumik tusarniaatigineqarsimavoq.

Tusarniaanermi akissutit tusarniaanermi akissutit pillugit allakkiami nassuiaatigineqarput. Ilanngussaag 1 innersuussutigineqarpoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

Kapitali 1-imut - Inatsisartunut attaveqarneq

§ 1-imut

Imm. 1-imut

Ombudsmandip toqqagaaffia piffissamik Inatsisartut qinigaaffiannik malinninnera pillugu aalajangersagaq allanngortinneqarani ingerlaannarpoq. Kalaallit Nunaanni ombudsmandeqarnermik aqqissuussinermi pingaarutilimmik pissusiuvoq qaqugukkulluunniit Inatsisartunit issiasunit ombudsmandimik toqqaasarneq. Ombudsmandip sunniteqarsinnaaneranut pingaaruteqarlunnarpoq ombudsmandip Inatsisartunit naalakkersuinikkut piginnaatinneqarnera.

Imm. 2-mut

Ombudsmandip Inatsisartunit tatigineqarunnaaruni Inatsisartunit soraarsinneqartarnissaa pillugu aalajangersagaq allanngortinneqarani ingerlaannassaaq.

Aalajangersagaq qulangersimaneqannginneq, aqutsineq aamma nakkutiginninneq pillugit inatsimmi aalajangersakkat allat eqqarsaatigalugit isigineqassaaq. Ilaatigut pineqarput ombudsmandimik qinersineq (§ 1, imm. 1), qulangersimaneqannginneq (§ 6, imm. 1), ombudsmandip missingersuutai aamma sulisui (§ 26), arlaannaannulluunniit illersuisuunnginnermik aalajangersagaq (§ 5, imm. 2). Tamakkua saniatigut Inatsisartunut nalunaaruteqartartussaataaneq pillugu aalajangersakkamik inatsit imaqarpoq (§ 10).

Ataatsimut isigalugu aalajangersakkat pineqartut qitiusumik apeqqummut ombudsmandeqarfiup kiffaanngissuseqarneranut, aqunneranut aamma ivertitsisup – tassa Inatsisartut nakkutiginninneranut naleqqussaasuullutik.

Ombudsmandimik qinersinermi soraarsitsinermilu periaaseq pillugu aalajangersakkat siunnersuummi sukumiinerusumik ilaatinneqanngillat, aalajangersakkammi taamaattut Inatsisartut suleriaasiatigut aalajangersaavigineqartarmata.

§ 2-mut

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat, imaangitsoq Inatsisartut Siulittaasoqarfiat, tassavoq kina ombudsmanditut suliamik suliaqarallarnissaanik aalajangiisussaaq, Inatsisartut kater-suunnissaasa ombudsmandimillu nutaamik qinersinissaasa tungaanut.

Tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata ombudsmandip sulineranut ataatsimiititaliaatut oqartussaataitasutut qinerneqarneranik Inatsisartut aalajangiinerata 26. oktober 1995-i-meersup nassataraa.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkakut tassuuna ombudsmandi Inatsisartunut, Naalakkersuisunut taamatullu kommunalbestyrelsinut qinigaanissamut mattunneqanngitsoq, kisiannili ombudsmandi qinigaaguni ombudsmanditut sulinerminik ingerlatseqqissinnaanngitsoq, aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandi piffissap qinigaaffiup ingerlanerani suliassanut taamaattunut qinigaaguni tunu-
artariaqarpoq. Aalajangersakkami kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut pineqarput.

Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnera qularnaarniarlugu Inatsisartunut
ilaasortap ombudsmandip suliassaanik suliaqarsinnaannginneranik aalajangersagaq pisariaqar-
tutut isigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq ombudsmandi inatsisilerinermi kandidatitut soraar-
rummeernermi angusisimasuussasoq. Ilinniakkatigut piumasaqaatigineqartumit ombudsmandi-
tut atorfiup inatsisilerinermut tunngasuunera erseqqissarneqarpoq. Tamatumunnga atatillugu
inatsimmi § 19 takoqquneqarpoq, tassani takuneqarsinnaammat ombudsmandip naliliinissa-
minut tunngavigisassai siullertut tassaammata inatsisiliornerit atuuttut.

§ 4-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq taanna ombudsmandip atorffimmit soraarnissamik nammineq kissaateqarnera-
nut tunngavoq. Aalajangersakkakut ombudsmandip qaammatinik arfinilinnik piffissaqartitsil-
luni qaammatip naanerani soraarsinneqarnissani piumasaqaatigisinnaagaa aalajangersarneqar-
poq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap nassataraa Inatsisartut katersuunneranni, piffissami ombudsmandip qinnute-
qareernermit imaluunniit utoqqalinini pissutigalugu soraarnissaata siornaniittumi qaninner-
paami, Inatsisartut ombudsmandimik nutaamik qinersissasut. Maannamut atuuttoq pinngitsoo-
rani ombudsmandip 65-inik ukioqalernermi pinngitsoorani soraarninngornissaanik aalajanger-
sakkap maannamut atuuttup 70-nik killeqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu nassa-
taraa ombudsmandi qaammatip 70-iliinerata naanerani tunuassasoq, taamatullu inuk 70-ilee-
reersimasoq ombudsmanditut toqqarneqarsinnaannginnera.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkamit erserpoq ombudsmandimut taartaasartooq Inatsisartunut qinersereernikkunnaanngitsoq, aammali atorfiup inuttaarunnerani, qinerneqartassasoq. Ombudsmandimut taartaasartumik atorfiup inuttaarunnerani qinersineq Inatsisartut nalinginnaasumik katersuunnerannut tulliuuttumut siullermut utaqqimaarunneqarsinnaasussaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkamut tunuliaqutaasoq pisortat ingerlatsineranni inatsiseqartitsineq naapertorlugu suliami peqataasinnaassuseqarneq pillugu nalinginnaasumik tunngavissaqarnerup manna kinguneraa, tassalu inuk suliap suliarineqarnerani peqataasinnaanngitsoq suliap suliarinerani suugaluartuniluunniit peqataassanngitsoq. Tamatuma kingornatigut suliap suliarineqarnerani peqataasinnaassuseqanngitsumut suliaassup, pisumi matumani Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata, isummerfigisassarilissavaa suliaq qanoq iliurluni suliarineqassanersoq.

Ombudsmandip suliami peqataasinnaassuseqannginnerminik nalunaaruteqarnerata kingunerisaanik, ombudsmandip sulisui suliamik pineqartumik sutigulluunniit suliaqarnissaminnut peqataasussaajunnaassapput. Taamaattorli ombudsmandi taassumaluunniit sulisui suliami sulisutigininnermik sullissinerinnaviusunik suliaqarsinnaapput, soorlu allagaatinik nutserinermik, suliami allagaatinik aalajangersimasunik assigisaannillu pissarsiniarnernik.

Aammattaaq aalajangersakkap periaaseq maannamut atorneqartoq imaattoq ombudsmandip aamma Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata isumaqatigiissutigisimasaat inatsisikkut aalajangersaavigaa, tassalu suliaassat ombudsmandip suliami peqataasinnaassuseqannginnerminik nalunaaruteqarfigisai Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nassiunneqartassasut.

Imm. 3-mut

Ombudsmandip atuuffiitut akuersinermik nalunaaruteqarnissamut pisinnaatitaaneq Inatsisinut Ataatsimiititaliamut, Inatsisartuni ataatsimiititaliamut ombudsmandip sulinera pillugu apeqqutinik ilaatigut suliarinnittartuusumut, tunngatinneqaannassasoq siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersakkakkut tassuuna peqatigiiffimmi suliaqarnissaq pillugu ombudsmandi Inatsisinut Ataatsimiititaliap akuersissutaanik pissarsisassasoq allanngortinnagu aalajangersarneqarpoq.

Aalajangersagaq taanna ombudsmandip arlaannaannulluunniit attuumassuteqartuunnginnissaanik piunasaqaammut atatillugu isigineqassaaq.

§ 6-imut

Imm. 1-imut

Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnerata pingaartumik kinguneraa Inatsisartut ombudsmandi suliamik aalajangersimasumik suliaqaqqullugu peqqusinnaanngimmassuk, ombudsmandi suliamik suliarinninnissaanik inertersinnaanngimmassuk imaluunniit ombudsmandi peqqusinnaanngimmassuk suliamik suliaqarneq aalajangersimasumik inernilerneqassasoq.

Qulangersimaneqannginneq ulluinnarni sulinermi Inatsisartut taakkualu ataatsimiititaliaasa ombudsmandip oqaaseqaataanik isummerfiginnittannginnerisigut imaluunniit isornartorsiuisannginnerisigut erseqqissarneqarsimavoq.

Inatsisartut ombudsmandeqarfikkoortumik ingerlatsinermik nakkutiginninnerata saniatigut, nakkutiginninneq pisarpoq Inatsisartut ataatsimiititaliaasigut Naalackersuisunut ilaasortanik siunersuiisarnikkut taamatullu aamma Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. november 2010-meersoq Inatsisartullu Suleriaasiat malillugit suliaassanik ataatsimiititaliat allatigut suliarinninnerisigut. Inatsisartut misissuisussatut isumalioqatigiissitaliornissamut inatsisiliortoqarnissaanik aalajangissagaluarpata, Inatsisartut nakkutilliinerat taakku aqqutigalugit taamatuttaaq ingerlanneqarsinnaassaaq.

Apeqqutit qulalersitsisinnaasut annikillisarniarlugit, qanoq Inatsisartut taakkualuunniit ataatsimiititaliaat suliamut isummersimappata imaalillugu, ombudsmandi suliamik suliaqarsinnaajunnaarsillugu imaluunniit suliamik ingerlatamik nangitsisinnaajunnaarsillugu, Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma ombudsmandip maj 1998-imi suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummi isumaqatigiissutigivaat, ilaatigut ombudsmandip apeqquteqaatini Inatsisinut Ataatsimiititaliamut nassiuttassagaa assilnera ataatsimiititaliamut pineqartumut nassiullugu, Inatsisinullu Ataatsimiititaliamit Inatsisartut ataatsimiititaliaasa sinnerinut ombudsmandimut nalunaarutigineqartassasut ataatsimiititaliap suliamik suliarineqarnerata inernera pillugu. Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma ombudsmandip akornanni isumaqatigiissusiaq ombudsmandip nalunaarutaani 1998-mi naqinneqarpoq, takuuk kalaallisuaani qupperneq 11 quppernerillu tulliuttut aamma qallunaatuani qupperneq 11 quppernerullu tullia.

Ombudsmandeqarfiup siunertaa naalackersuinikkullu arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnera erseqqissarniarlugu naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip nammineerluni suliani ataasiakkaani naliliisarnissaa, Inatsisartut suliami imatut isummersimanersut, ombudsmandi suliami qanoq iliuuseqaqqissinnaajunnaarsillugu.

Imm. 2-mut

Ombudsmandip ingerlatsineranut nalinginnaasumik aalajangersakkanik aalajangersaanissamut Inatsisartut kingusinnerusukkut kissaateqalissagaluarpata suliassap eqaatsumik ingerlanneqarsinnaanissaa aalajangersakkakut qularnaarneqarpoq.

Kapitali 2-mut - Ombudsmandip piginnaatitaanera

§ 7-mut

Imm. 1-mut

Imm. 1-imi oqaaseqatigiinnut siullernut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq ombudsmandi oqartussaasunut sorlernut tunngasuni piginnaatitaasoq. Aalajangersakkamit erserpoq ombudsmandip sulinerani malittarisassaq pingaarneq tassaasoq pisortat ingerlatsinerat. Taamaalilluni ombudsmandip Inatsisartunut taak-kualu ataatsimiititaliaannut tunngasuni piginnaatitaannginnera ataannarpoq.

Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnini pissutigalugu Inatsisartut sulinerat isummerfigisinnaanngilaa, taamaattumillu Inatsisartut ataatsimiititaliaat avataartut imaluunniit ataatsimiititaliarigallagaat ombudsmandip sulinerata avataaniipput. Inatsisartuni allaffissor-nikkut aqutsineq tamatuma pissuseqataanik ombudsmandip sulinerata avataaniippoq.

Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsinera Inatsisartut ombudsmandiata piginnaatitaane-ranut ilaangilaq, Folketingilli ombudsmandiata piginnaatitaanerani pineqartunut ilaalluni.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaannut

Aalajangersakkakut oqaatigineqarpoq pissutsinik kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/su-liffeqarfinni il.il. namminersortuni atugaannik misissuineq ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartoq. Taamaaliornikkut ombudsmandip Naalagaaffiit Peqatigiit naalli-utsitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasu-mik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut om-budsmandi nammeneq piumassuseq tunngavigalugu, ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalu-gu suliassaminik aamma paaqqinniffinni/suliffeqarfinni namminersortuni naammassinnissin-naanera qulakkeerneqarpoq.

Misissuinerit kiffaanngissusiiagaasut naalliutitsinermut allatullu peqqarniingartumik, inuppa-laanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarnermut imaluunniit pillaasarnermut il-lersorneqarnerat pisariaqarpat, nukittorsarniarlugu ingerlanneqassapput.

Kiffaanngissusiiiaanermik oqarnermi inummik pisortat namminersortulluunniit tigumminniffi-utaanni kiffaanngissusiiagaasup sukkulluunniit qimassinnaanngisaani tigummininneq suna-

luunniit eqqarsaatigineqarpoq, tak. isumaqatigiisummut ilassummi artikel 4. Kiffaanngissusii-aasoqarnissaanik aalajangiineq pisortami oqartussaasumi pisimassaaq, pisortani oqartussaasumit kaammattuutigineqarsimassalluni pisortaniluunniit oqartussaasumit akuerineqarsimassalluni akuersarneqarsimassalluniluunniit.

Ombudsmandip naalliutitsisarnermik il.il. akiuiniarluni isumaqatigiisummut ilassut tunngavigalugu misissuineramik ingerlatsinerani kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni qanoq pineqarnerannik misissuineq pineqartunut aamma ilaalissaaq, matumani tigumminniffiusartunut tamanut taakkualu atortulersuutaannut atortorissaarutaannullu isersinnaatitaaneq kiisalu sorlernik misissuinissamat inunnillu oqaloqateqarnissamat kiffaanngissuseqarneq ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi tamatumunnga atatillugu tigumminniffiit inuillu kiffaanngissusiiagaasut pillugit paasissutissanik pissarsisinnaatitaassaaq, matumani kiffaanngissusiiagaasut qassiunerat, qanoq pineqarnerat pissutsillu atugaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi kiffaanngissusiiagaasunik inunnillu allanik kikkunnilluunniit paasissutissanik suliamut attuumassuteqartunik tunisisinnaasutut isigisaminik misissuinermi nakkutigineqarani ilisimannittoqaranilu oqaloqateqarsinnaatitaavoq.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajuinut

Aalajangersakkakut oqaatigineqarpoq pissutsit meeqqanik paaqqinniffinni il.il. namminersortuni meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik toqqaannaq isumagisaqartuni atugaat ombudsmandip sulineranut pineqartunut pisinnaatitaanerani pineqartunut aamma ilaatinneqartut.

Aalajangersakkap nassataraa “paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut” ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqarmata. Tassani ersersinneqarpoq ombudsmandip inuit ataasiakkaat, matumani ilaqutariit meerartallit nalinginnaasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, piginnaatitaannginnera.

Paaqqinniffiit/suliffeqarfiit inatsisilerinikkulluunniit inuttut isigineqarsinnaasut allat pineqartillugit tunngaviummik apeqqutaanngilaq paaqqinniffik/suliffeqarfik qanoq aqqissuussaasi-manersoq, assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffittut aningaasaateqarfittulluunniit.

Tunngaviosorli unaavoq “meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik toqqaannaq” isumaginninnerup pineqarnera. Tassuuna erseqqissarneqarpoq paaqqiffinnik/suliffeqarfik il.il. pineqartoq ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaassaguni meeqqanut ulluinnarni attuumassuteqangaatsiassasoq.

Paaqqinniffik/suliffeqarfik il.il. namminersortoq oqaatigineqartut tungavigalugit ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaaguni tamarmiulluni ilaanera atuuppoq, pissutsinut meeqqat atugaannut attuumassuteqartutut oqaatigineqarsinnaasuni. Soorlu atuarfiit namminersortut eqqarsaatigalugit ombudsmandi meeqqat qanoq pineqarnerannik atuarfiullu sulisoqar-

nikkut aningaasaqarnikkullu iliuusaanik pissutsinut meeqqat atugaannut annertumik sunniuteqartunik misissuisinnaatitaassasoq piumasqaataavoq.

Ombudsmandili soorlu apeqqutit sulisoqarnermut tunngasut meeqqanik pinninnermut attuumassuteqanngitsut eqqarsaatigalugit piginnaatitaanaviangilaq.

Ombudsmandip piginnaatitaanerani nalornisoorutit pillugit apeqqutit ombudsmandimit, ulluinnarni sulinermi ilaatillugu aalajangiiffigineqarsinnaasutut pissaq, ataatsimut naliliineq aallaavigalugu.

Imm. 2-mut

Aallaavik una aalajangersakkakut tassuuna erseqqissarneqartooq tassaavoq ombudsmandip ataatsimiititalianut aalajangiisartunullu il.il., inuinnaat akornanni saqitsaassutinik aaqqiisartunut tunngasumik, piginnaatitaanermini maannamut killiliussimasaa inatsisikkut aalajangersarneqartooq.

Ombudsmandip piginnaatitaanerata, ombudsmandip piginnaatitaaffiginngisaanik aalajangersakkami taaguinikkut killiliivigineqarnerani, imaqarpoq, taamaalilluni ombudsmandi pisortat aalajangiisartuisa toqqissisimanartunik periaaseqarlutik aalajangiisartut, tassa assersuutigalugu eqqartuussivinnut assingusut eqqartuussisunillu ilaasortaaffigineqarajuttartut eqqarsaatigalugit piginnaatitaassanani.

Taamaalilluni ombudsmandi, soorlu tamanna ombudsmandip nalunaarutaanit oqaaseqaataanillu ersertartooq, maannamut piginnaatitaanerminik killiliisimavoq oqartussaaffiup pineqartup suliaanik, katitigaanerani aaqquissuusaanikkullu inissisimanerani pisuni pineqartuni naliliineq tunngavigalugu.

Taamaalilluni ombudsmandi oqartussaaffiit makku pillugit naammagittaalliuutinik suliarinninnermut piginnaatitaasutut imminut isigaaq:

- oqartussaaffiit aqutsinermi allaffissornermik suliaqartartut, ingerlatsinermi oqartussaasut suliaannut assingusunik suliaqartartut, assersuutigalugu akuersissutinik, tapiissutinik imaluunniit taarsigassarsinissamik qinnuteqaatinik suliaqartartut, assersuutigalugu Inuussutissarsiutitigut Tapersiisarnermut Ataatsimiititaliaq (kinguliiniittut takukkit),
- oqartussaaffiit pisortani oqartussaasut aalajangiinerinik naammagittaalliuuteqartarfittut ingerlasut, assersuutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik aamma Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik,
- oqartussaaffiit illua'tungeriit akornanni ajornartorsiutinik inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermit tunngasunik aaqqiiniartarnermik suliaqartut, oqartussaaffik nakkutilliinnermut misissuinermullu pisortat pillugit inatsiseqartitsinermik tunngaveqartumik piginnaatinneqarsimappat,

- oqartussaaffiit inatsisinut naapertuutsitsinermik nakkutilliisutut suliaqartut, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni Kommunit Nakkutilliisoqarfik, aamma kinguliiniittut takukkit,
- Ombudsmandip 1995-imi ukiumoortumik nalunaarutaani oqaatigineqarpoq, ataatsimoorluni oqartussaaffiit Inatsisartuni ilaasortat inatsit allaluunniit tunngavigalugit ilaannakortunik tamakkiisunilluunniit ilaasortaaffigisaat, immikkut qularfiusut.

Inuussutissarsiutitigut Tapersiisarnermut Ataatsimiititaliamut tunngasumik 1995-imi taamatut qulartoqarsimavoq, ombudsmandilu piginnaatitaanermik killiliinermi eqikkaasimavoq ataatsimiititaliaq sulianik ingerlatsinermut oqartussaasut suliassaasa nalinginnaasut assinginik suliaqartartilluni, soorlu ilaatigut qinnuteqaatinik ataasiakkaanik aalajangiiviginnittarnermik, taamaattumillu Naalackersuisut suliassaqarfianni, Inatsisartullu sulinerata nalinginnaasup avataani, suliaqarluni, ombudsmandip piginnaatitaaneranut ilaasoq.

Oqaaseqaammi 1998-imeersumi ombudsmandip ukiumut 1998-imut nalunaarutaani eqqartorneqartumi ombudsmandi isummernerit taakkununga assingusut tunngavigalugit Kalaallit Nunaanni Kommunit Nakkutilliisoqarfiannut tunngasumik piginnaatitaasutut imminut isigivoq, tassami ombudsmandip aamma pingaartissimmamagu siulersorneqarnermik 1994-imi iluarsaaqqinnermi Inatsisartut nakkutilliisoqarfimmi sinniisuutitaasa amerlassutsimikkut ikilisinneqarsimanagerat, ilaasortanit amerlanerussuteqartunit pingasunit ilaasortanut ikinnerussuteqartunut marlunnut, ombudsmandeqarfimmut pilersinneqassamaartumut tunngasumik piginnaatitaanerup killiliiviginissaa innersuussutigerpiarlugu.

Piginnaatitaanerup killissalersugaanera pillugu apeqqut naalagaaffimmi oqartussaasut eqqarsaatigalugit aamma pisimavoq:

Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut, naalagaaffimmi oqartussaasusut, Justitsministerip toqqagaannaanik ilaasortaartut eqqarsaatigalugit Ombudsmandi 1998-imi piginnaatitaanngitsutut imminut nalilersimavoq.

Ombudsmandi tamatuma kingornatigut, tassalu 24. marts 2009-mi, Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut, Naalackersuisut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 17-imi, 19. november 2007-imeersumi § 41 tunngavigalugu pilersissimasaat eqqarsaatigalugit piginnaatitaasutut imminut isigilersimavoq. Ombudsmandip aalajangiinera taanna Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut nutaat suleriaasiat aqqissuussaaniikkullu inissimanagerat pillugit paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit pisimavoq, imaammammi Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut taakku naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartuinut tamakkiisumik assersuunneqarsinnaanngitsut, Aalajangiisartullu taakku ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aqqiagiinngissutinik aalajangiiviginnittartutut ombudsmandip sulinerani ilaatinneqartariaqanngitsutut isigineqarnissaannut erseqqissumik tunngavissaqanngimmat.

Inuit normuisa atorneqarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat (siusinnerusukkut Namminersornerullutik Oqartussat) kommunillu sulianik suliarinninneri pillugit naammagittaalliuutit suliarinissaannut ombudsmandi 2000-imi piginnaatitaasutut imminut isigisimavoq.

Ombudsmandip Kalaallit Nunaanni Politimesteri 2001-imi nalunaarfigisimavaa, nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut pequssutaat tunngavigalugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuaq Politimesterip aalajangersimasumik siulittaasuuffigisaa eqqarsaatigalugu ombudsmandi piginnaatitaasutut imminut isigisoq, tassami Politimesteri tassani Namminersorlutik Oqartussat (siusinnerusukkut Namminersornerullutik Oqartussat) sinnerlugit aqutsinikkut suliassamik isumaginnittuummat.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq taanna ombudsmandip ingerlatseqatigiiffinnut aamma suliffeqarfinnut il.il., inatsisikkut imaluunniit aqutsinermi allaffissornikkut aalajangiinikkut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassanut imaluunniit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngavinnut inatsisikkut aalajangersaangaangitsunut ilanngunneqartunut, naleqqiussilluni pisinnaatitaaneramik killissalersuinermi tunngavissaanerusutigut ajornartorsiutinit arlalinnit pilersinneqarsimavoq.

Aalajangersakkakkut tamatumunnga peqatigitillugu tunngaviusumik ajornartorsiutaasumik matuminnga aaqqiinarneq siunertarineqarpoq, tassalu Naalackersuisut ombudsmandip piginnaatitaaneranut ilaatinneqartut ataqatigiinneqarnermi allami ombudsmandip piginnaatitaanera pillugu aalajangiisinnaaneranik. Iliuseqarniarnerit ombudsmandip piginnaatitaanerata anner-tussusissaa pillugu aalajangernernut tunngassuteqartut Inatsisartunit aallaaveqartariaqarput, Naalackersuisunit aallaaveqaratik.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 1, imm. 2 Naalackersuisut ingerlatsinermut inatsisit ingerlatseqatigiiffinnut, peqatigiiffinnut il.il. erseqqinnerusumik taaneqartunut, pisortat ingerlatsinerannut ilaasutut naatsorsuunneqarsinnaangitsunut, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit atuutsinneqarnissaat pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaannut piginnaatitsissummik imaqaqput.

Piomasagaatit suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi taamatullu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi taaneqartut ingerlatseqatigiiffiup, suliffeqarfiup, peqatigiiffiup il.il., suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip malittarisassartaannut ilanngunneqarnissaannut inatsisini eqqartorneqartuni taakkunani marlunni taaneqartut tassaapput, oqartussaaffiup sulinerani aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit imaluunniit kommunimit annertunerusutigut matussuserneqarsimassasut imaluunniit oqartussaaffiup inatsisikkut imaluunniit inatsit naapertorlugu Namminersorlutik Oqar-

tussat sinnerlugit imaluunniit kommuni sinnerlugu aalajangiinissaminut piginnaatitaaffilerneqarsimaneratut annertutigisumik tamanna atuutissasoq.

Naalakkersuisut piginnaatitsissut taanna maannamut A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mut atorsimavaat, tamannalu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaatigut nr. 37-kkut 19. december 1996-imeersukkut pivoq, kingornalu Namminersorlutik Oqartussat nalunarutaannik nr. 78, 30. december 2021-meersumik taarserneqartumik.

Nalunaarut 1996-imeersaq, ombudsmandip 1997-imi ukiumoortumik nalunaarutaanit ersertut, ombudsmandip ingerlatseqatigiiffinnut suliassanik, suliassat pisortat oqartussaasut ingerlatsinerannut inatsiseqartitsinermut taamatullu inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermut tunngasut pissuseqataannik, isumaginnittunut tunngasumik pisinnaatitaanerata annertussusia pillugu qularutigininnernut nalornissuteqarnernullu pissutaasarsimavoq, taamatuttaarlu soorlu ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu inatsimmit erseqqissumik ersinngitsoq, ingerlatseqatigiiffik suliassaqaarfinni suni Namminersornerullutik Oqartussat (massakkut Namminersorlutik Oqartussat) sinnerlugit imaluunniit kommunit sinnerlugit aalajangiinissaminut piginnaatinneqarnerisq.

Ombudsmandi ingerlatseqatigiiffimmik tassungalu oqartussaataitaalluni pisortaqaarfirmik oqaloqatiginnereernerata kingornatigut ingerlatseqatigiiffiup suliassanik aalajangersimasumik naliliineq tunngavigalugu piginnaatitaanini pisariaqartutigut killilerpaa, tamannalu ombudsmandip nalunaarummi amigaatinik Inatsisartunut Naalakkersuisunullu 1997-imi decembarip qaammataani nalunaarutiginninneranik nassataqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa ombudsmandi pisuni ataasiakkaani tamani, oqartussaaffik allaffissornikkut aalajangerneq malillugu ingerlatsinermi inatsiseqartitsinermut ilanngunneqaraangat, pisariaqartitsinertut annertutigisumik pisinnaatitaanerminik oqartussaaffimmut naleqqiussilluni killiliisariaqassasoq. Naatsorsuutigineqarpoq oqartussaaffik pineqartoq suleqatigalugu taamatut killissaliisoqartarumaartoq.

Inatsisartut tipsernermit lottornermillu iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 13-imi, 11. november 2000-imeersumi taamani atuuttumi (massakkut aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 10-mi, 22. november 2011-meersumi § 7) § 2-kkut aalajangersarsimavaat aningaasat taakku Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata aamma Elite Sport Greenlandip agguaatissagaat. Aalajangersagaq taanna piareersarlugu sulianit erserpoq taanna Naalakkersuisut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu suliniaqatigiiffinnut taakkununnga marlunnut atuuttussanngortissinnaagaat. Tamanna suli atuutilersinneqarsimanngilaq, suliniaqatigiiffiillu taakku marluk eqqarsaatigalugit piginnaatitaasinnaanini pillugu apeqqummut ombudsmandi suli saqqummiussiffigineqarsimanngilaq.

Ombudsmandi 17. februar 2017-imi aalajangerpoq Greenland Business A/S-iusimasoq maanakkut Nalik Ventures ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqalissasoq, ingerlatseqatigiiffiup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi nunani inuussutissarsiornermut tunngatillugu inuussutissarsiornermik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 3. december 2012-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 10, imm. 2 tunngavigalugu pineqartunut ilaatinneqarnerata annertoqataanik. Aalajangerneq taanna Ombudsmandip nittartagaatigut 24. februar 2017-imi tamanut saqqummiunneqarpoq, Ombudsmandillu 2017-imi ukiumoortumik nalunaarutaani immikkoortumi 1.3-mi suku-miinerusumik eqqartorneqarluni.

Inatsisartut ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 22. november 2011-meersumi aammattaaq tunngavissaliisimapput, Naalakkersuisut ilinniagaqarnersiutit pillugit malittarisassanik aqutsineramik suliffeqarfimmut namminersortumut isumagisassanngortitsisinaanissaannut.

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini erserpoq, taamatut isumagisassanngortitsinermi suliffeqarfik namminersortoq taanna suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqassasoq.

Ombudsmandi suliffeqarfik namminersortoq taamaattoq eqqarsaatigalugu pisinnaatitaanini pillugu apeqqummik aamma saqqummiussivigineqarsimanngilaq.

Oqartussaaffimmut ingerlatsinermi inatsiseqartitsinerup malittarisassartaanut ilanngunneqartumut tunngasumik ombudsmandip pisinnaatitaanerani killissaliineq ombudsmandip aalajangiisartunut, ataatsimiititalianut, il.il., tunngasumik pisinnaatitaanerminik killiliineranit pingaarnerusutigut allaassuteqarnissaa ilimagineqanngilaq. Tamatumani siunnersuummi § 7, imm. 2 takuuk.

Tamanna ilaatigut ima nassataqarpoq, ombudsmandi, oqartussaaffiup pineqartup allaffissornikkut ingerlataanik, aqqissuussaanikkut inissisimaffianik, oqartussaaffiup oqartussaasutut qullinerusutut naammagittaalliorfiusinnaanermini periaasianik il. il., pisuni ataasiakkaani naliliisarumaartoq, oqartussaaffiup ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilanngunneqarnissaa pillugu aalajangiinissaq siunertaralugu.

§ 8-mut

Aalajangersagaq taanna naalagaaffiup ingerlanneqarneranut inatsiseqartitsinermi tunngaviusumut, tassalu najukkani namminersorluni aqutsinerup, ataqqineqarnissaanik tunngaveqarnermut ersiutaavoq.

Aalajangersagaq ima kinguneqarpoq, ombudsmandip kommunimi missingersuusiornissamut pissaaneqarneq ataqqissagaa, kommunalbestyrelsilu inatsisit atuuttut killissarititaasa iluanni isumalluutininik agguataarinnessinnaatitaasoq.

Aalajangersakkap manna aammattaaq naqissuserpaa, kommunimi pingaarnersiuinikkut aalajangiinerit pineqartillugit, inatsisit atuuttut killissarititaasa iluanni sumiiffimmi naalakkersuinikkut nalilersuinerit tamatumalu nassatarisaanik kommunit akornanni assigiinngissutaasinnaasut ombudsmandip ataqqissagai.

§ 9-mut

Aalajangersagaq ombudsmandip naliliinermini tunngavigisaani killissaliinernik imaqarpoq.

Aalajangersagaq inatsiseqartitsinikkut pissusiusunik atuuttunik erseqqinnerulersitsinissamik siunertaqarpoq, taanna malillugu ilagiinni aqutsisoqarnikkut pissusiusut allaffissornikkut sulinerut, ombudsmandip nakkutilliineranut ilaatinneqartutut isigisariaqarlutik, ilagiilli nalunaajaanerminnut tunngavigisaat upperisamillu ajoqersuuteqarnerat ombudsmandip nakkutilliineranut ilanngunneqarsinnaangitsut, tassami ilagiit sulinerisa ilaannut tassunga malittarisassat naalakkersugaanermut inatsiseqartitsinikkut Tunngaviusumik Inatsimmi § 4-mit aqunneqarmata, inatsisiliortullu Tunngaviusumik Inatsimmi § 66 tunngavigalugu pisinnaatitaanerannut ilaatinneqaratik.

§ 10-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersarneqarpoq ukiumoortumik nalunaarut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiineranni suliarisassanngorlugu Inatsisartunut tunniunneqartassasoq.

Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarut Inatsisinut Ataatsimiititaliamut tunniuttassagaa tunngavigineqarpoq. Ukiumoortumik nalunaarutip Inatsisartuni qanoq suliarineqartarnissaa Inatsisartut namminneq aamma aalajangiassaraat.

Ukiumoortumik nalunaarutit Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut saqqummiussaaticut ukiuni kingullerni Inatsisartut isummerfigisarsimavaat.

Ombudsmandip inatsisikkut aalajangersagaasumik paasisutissiisussaataani nalunaarutininik tamanut saqqummiunneqarsimasunik nittartakkaminut www.ombudsmandi.gl-imut ilanngussisarnermigut tapertalertarpaa. Ombudsmandip, Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat isumaqatigiissuteqarfigereerlugu, suliat ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarummut ilanngutisamaagai, nittartakkamut ukioq nalunaarusiorfiusoq 2009 aallarnerfigalugu ilanngunneqartalisasut aammattaaq aalajangerpaa.

Ukiu-moortumik nalunaarutip ilusia aqqissuunneqarneralu ombudsmandip 2018-imi ukiu-moortumik nalunaarut aallarnerfigalugu allanngortippai, taamaalillutik suliat ombudsmandip nittartagaatigut eqikkarnagit saqqummiunneqartut immikkut toqqarneqartut ukiu-moortumik nalunaarummi siunissami naatsumik eqqaaneqartalissallutik. Misissuinerit pillugit nalunaarusi- at nittartakkakut tamatuma pissuseqataanik tamanut saqqummiunneqartarput. Allanguuti- gittinneqartunut tunuliaqutaasut taakku 2018-imi ukiu-moortumik nalunaarummi immikkoortu- mi 1-imi nassuiarneqarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq taanna naapertuilluartumik eqqartuussisarneq “fair trial” pillugu tunngavinnut nalinginnaasunut naapertuuttutut isigisariaqarpoq.

§ 11-mut

Naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip inatsisini atuuttuni paasiuminaatsunik amigaatinillu naliliinernut, oqaatsimut inatsisitigut inassisimanermi innarlitsaalineqarnissamik qulakkeerin- ninnermik taaneqartartumut ilaasunut, aammalu inatsisinik akuersissutigineqarsimasunik allaf- fissornikkullu aalajangersakkanik naalakkersuinikkut naliliinernik tunngaveqanngitsunut, nalu- naaruteqartarnermi maannamut periaaserisimasani attatiinnassagaa.

Ombudsmandip Inatsisartunik nakkutilliisussaanninnerata malitsigaa Inatsisartut pineqartoq pillugu isummereersimappata ombudsmandi aalajangersagaq taanna tunngavigalugu isummer- sinnaatitaanngimmat.

Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqati- giissutaannut ilassut nammineq piunassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavi- galugu ombudsmandip nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut inatsisit pioreersut imaluun- niit inatsisissatut siunnersuutit pillugit oqaaseqaatinik saqqummiussinissaminut periarfissaa eq- qarsaatigalugu inatsisissatut siunnersuummi § 17-imut nassuiaatit innersuussutigineqarput. Na- lunaarutigisassat nalinginnaasumik Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut kiisalu Naa- lakkersuisunut nalunaarutigineqartarput.

Malittarisassani amigaatit ombudsmandimit tikkuarneqarsinnaasut ukuusinnaapput:

- Malittarisassap kalaallisut qallunaatullu oqaasertaanni nikingassutit.
- Malittarisassap atuuffigisassaa pillugu erseqqarluttoqarnera.
- Aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassap inatsisikkut tunngavissaqannginnera imaluun- niit inatsisikkut tunngavissaqarnerata nalorninarloqarnera.

- Aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassat marluk imaluunniit inatsimmi malittarisassat marluk akornanni naapertuutinnginnerit.
- Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliaata ataatsimullu malittarisassat, Namminersorlutik Oqartussat malissallugit pisussaaffigisaasa, matumani namminersorneq pillugu inatsit, Tunngaviusumik Inatsit aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, akornanni naapertuutinngitsoqarnera.
- Oqartussaasup qulliunerusup naammagittaalliorfiusinnaasup suunerata erseqqarlunnera.
- Periaaseq inatsisikkut tunngaveqanngitsoq.

Aalajangersagaq taanna malillugu nalunaarutit Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut ilaasortamut attuumassuteqartumut nassiunneqassaaq. Kommuni aalajangersakkat amigaaqar-pata, ombudsmandip kommunalbestyrelsi pineqartoq nalunaarfigissavaa.

§ 12-mut

Imm. 1-mut

Kialuunniit ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaaneranik aalajangersakkap manna nassataraa, tassalu assersuutigalugu naammagittaallior-tup nammineersinnaassuseqarnera, qallunaatut innuttaassuseqartuussasoq imaluunniit Kalaallit Nunaanni najugaqartuussasoq pi-masaqaateqartoqarsinnaanngitsoq.

Naammagittaallior-tup suliame illua'tungiusutut inissisimanagera imaluunniit inatsiseqar-titsinikkut soqutigisaqarnera aallaavittut pi-masaqaataanngilaq. Taamaattorli ombudsmandip suliame, inuit ataasiakkaat innimigisassaanerannut tunngasuni, isumaqataanissaq imaluunniit naammagittaalliuut inummit naammagittaallior-tumit allaanerusumit saqqummiunneqarsimappat, naammagittaallior-tumit piginnaatitsissuteqarnissaq pi-masarisar-paa. Tamatumuunakkut ombudsmandip qulakkiissavaa suliame illua'tungiusoq ombudsmandip suliamek suli-aqarnermi ilaatut suliame illua'tungiusup inuinnartut kinaassusaanut tunngasut, ombudsmandip oqaaseqaataani issuarneqarsinnaasussat, pillugit paasissutissanik paasiniaaneranut isumaqataasooq.

Taamaattorli ombudsmandip naammagittaallior-tut annertuumik imaluunniit naleqquttumik inatsisinut tunngasumik suliame kalluarneqartut inissisimannngitsut itigartissinnaasarumaarpai, aamma tak. inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 1-imut nassuiaatit.

Oqartussaasut allat pillugit oqartussaasut naammagittaalliuutaat ombudsmandimit aallaavittut suliarineqartassanngillat. Kisiannili, soorlumi ombudsmandip 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutaata kalaallisuuani quppernermit 27-mit qallunaatuuanilu quppernermit 21-mit tamanna ersertoq, pisortani oqartussaasup pisortani oqartussaasooq alla pillugu naammagittaalliuutaata suliarinissaanut pisinnaatitaasutut ombudsmandi imminut isigivoq, tassami naammagittaallior-toq suliame aalajangersimasumi tassani suliame illua'tungiusutut inuinnartut isigisariaqarmat.

Ombudsmandi Inatsisartunit Inatsisartulluunniit ataatsimiititaliaannit naammagittaalliummik suliarinninnissaminut pisussaaffeqanngilaq, tamannami ombudsmandip Inatsisartunut attuumassuteqanngitsuunerata kingunerimmagu, ombudsmandilu Inatsisartunit taakkulu ataanni oqartussaasunit naleqqussaqquneqarsinnaanani.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersakkap inuit tarnikkut nappaateqarnermut tungasut pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu allaffissornikkut kiffaanngissusiiagaasut taamatullu inuit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu misissuinerup nalaani imaluunniit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu oqartussaasut kiffaanngissusiiagaasunit marserneqaratik pineqaatissiinerup ilaatut kiffaanngissusiiagaasut ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaanerannik qulakkeerinninnissaq siunertaraa.

Tamanna Inatsisartut ombudsmandiat eqqarsaatigalugu ima nassataqassaaq, inuit kiffaanngissusiiagaasimasut Kalaallit Nunaanni imaluunniit Qallunaat Nunaanni najugallit Namminersorlutik Oqartussat kommunillu pillugit naammagittaalliorsinnaasassasut, oqartussaasoq kiffaanngissusiiagaasut tamatuminnaga ilisimatinneqanngikkaluortoq.

Kiffaanngissusiiakkat Inatsisartut ombudsmandiannut saaffiginnissuteqarnerni ukkatarineqaratik Folketingip Ombudsmandianut saaffiginnissuteqarnerni atuuttup assinganik atugaqartinnissaat aalajangersakkami siunertaavoq.

Taamaattorli aalajangersakkap immikkoortua eqqartuussisarneq pillugu inatsimmut tungassutilik inunnullu kiffaanngissusiiagaasunut angerlarsimaffimmi Inatsisartut ombudsmandiata § 7 tunngavigalugu piginnaatitaaneranut ilaanngitsumi najugalinnut tungassuteqartoq naalagaaffimmi oqartussaasunut isumaqatigiinniutigineqaqqaartussaavoq.

Justitsministeriap allakkani 8. marts 2001-imeersuni Inatsisartut nalunaarfigai aalajangersagaq taanna ministeriap oqaaseqaatissaqarfiginnikkaa.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap nassataraa, erseqqissarneqartoq naammagittaalliuutit kinaassutsimik isertuussiffiusut naammagittaalliuutillu najugaqarfigisamik, ombudsmandip suliamik suliaqarnera pillugu nalunaarutinik nassitsiffigisinnaasamik imaqaanngitsut ombudsmandimit suliarineqartassanngitsut.

Ombudsmandi suliamik aallartitsineq pitinnagu, pineqartup kinaaneranik uppersaatinik peqarnissi qulakkiigassaraa. Naammagittaalliorlutik kinaassusersineqarnissaa pisinnaanngippat, inatsisitigut innarlitsaaliuinissaq pillugu ombudsmandimit naammagittaalliorlutik atia aamma najugaa oqaatigeqquneqassaaq.

Imm. 3-mut

Naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivilissusilik taamatorluinnaq paasineqassaaq, tassalu piffissaliussamik saneqqutsinissamut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq. Taamaattumik ombudsmandip naammagittaalliut kingusinnerpaamik pissutsit naammagittaalliutigineqartut pisimanerannit ukiup ataasinngornerani tigoreersimasussaavaa.

Naammagittaalliornissamut piffissaliussap aallartiffiata saneqqunneqannginnissaa ombudsmandip manna tikillugu sukannersumik atuutsissimavaa, taamaalilluni naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ullormit suliami inaarutaasumik aalajangiiffiusumit ingerlalersussatut naatsorsuutigineqartarluni.

Naammagittaalliornissamut piffissaliussap saneqqunneqannginnissaanik paasinninnermut tunngavilersuutaasoq tassaavoq ombudsmandip naammagittaalliutininik Kalaallit Nunaanni nunap immikkoortuinit tamanit tiguneqartunik suliaqarnerani assigiiaarnerusunngortitsinissamik pingaartitsineq. Aammattaaq oqartussaasut suliami aalajangiisimasut eqqarsaatigineqarput, tassami oqartussaasut suliap inaarneqarsimaneera naatsorsuutigisinnaasariaqarmassuk. Kiisalu naggataatigut saneqqutsinnginnissamik paasinninneq ombudsmandip, taamaaliornissamut tunngavissaqarpat, naammagittaalliut kingusinaarluni tunniunneqarsimasoq tunngavigalugu suliamik nammineerluni misissuilluni aallartitsinnaajumaarnissaanut ataneqartillugu isigineqartariaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 1-imut nassuiaatit aammattaaq takukkit.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasup qullerpaap isummernissaa ombudsmandip suliniutigisimappagu naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivilissusilik imm. 3-kkut aalajangersarneqarsimasoq ombudsmandip sivitsorsinnaagaa.

Erseqqissaanermi pisut ombudsmandip naammagittaalliummik suliarinninneranut § 13-ip toqqaannartumik akornutaanngiffii ombudsmandilli § 14 tunngavigalugu suliamik suliarinninnerminni suliap aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumit suliarineqartariaqartutut isumaqarfigisai pineqarput.

Tamanna assersuutigalugu pisariaqarsinnaavoq ombudsmandi isumaqarpat suliaq kommuninik nakkutilliinermi oqartussaasumut nalinginnaasumut saqqummiunneqartariaqartoq, imaluunniit Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit ingerlatsiveqarfimmik pineqartumik allamik nakkutilliinissamut piginnaatitaasumit suliarineqartariaqartoq.

Naammagittaalliut nutaaq aalajangiinerup naammagittaalliutigeqqaarneqartup kingornatigut ukiumik ataatsimik piffissaliussap naannginnerani suliarineqarsinnaanngitsoq pissutsit ilimarsisippassuk, ombudsmandip naammagittaalliortoq pisuni taamaattuni nalunaarfigisinnaavaa

aalajangiineq naammagittaalliuutigeqqaarneqartuq pillugu naammagittaalliuut nutaaq piffissaagallartillugu tunniunneqartutut isigineqassasoq, naammagittaalliuut suliat ataasiakkaarlugit sivikinnerusumik piffissaliussatut nalunaarutigineqartup iluani tiguneqarpat.

§ 13-mut

Aalajangersakkami tunngaviusumik isumaavoq ingerlatsiviup innuttaasullu saqitsaassutaat ilua'tungeriit aaqqinniaqqaartariaqaraat, nakkutilliisutut oqartussaasup avataaneersup Inatsisartut Ombudsmandiattut ittup suliami akuliutsinneqannginnerani.

Ombudsmandip periaaseraa pissutsit allat pillugit naammagittaalliuutit, taakkunani oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq atorneqarsimanngikkaangat, aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutit assigalugit oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorfiusinnaasumut ingerlateqqillugit nassiunneqassasut, tassani isummerfigineqarnissaat siunertaralugu. Periaaseq unaavoq ombudsmandip naammagittaalliortoq oqartussaasup qulliunerusup suliamik isummerfiginninnissaanik utaqqimaqqusarlugu, naammagittaalliortup naammagittaalliumminik ombudsmandimut saqqummiussinnginnerani.

Aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutinik pissutsillu allat pillugit naammagittaalliuutinik immikkoortitsinnginnikkut qularnaarniarneqarpoq aqutsinermi allaffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissat ombudsmandip naammagittaalliummik suliarinnilinnginnerani atorneqareersimanissaat.

Ombudsmandip innuttaasut inatsimmi naammagittaalliornissamut piffissaliussap iluani oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut piffissaliussap iluani periarfissanik atueqqaarnatik ombudsmandimut naammagittaalliortut naammagittaalliuutaasa suliarineqarnissaat (aamma) itigartitsissutigisarpaa. Periaatsip taassuma allaavigaa, innuttaasup aqutsinermi allaffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissamut taarsiullugu ombudsmandimut naammagittaalliornissamik toqqaaariaqannginnissaa.

Ombudsmandimut naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivilissusilik, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 12, imm. 3, aatsaat piffissamit pisup naammagittaalliuutigineqartup oqartussaasumit qullerpaamit aalajangiiffigineqarnerata kingornatigut aallartitutum naatsorsorneqalersarpoq.

Taamaalilluni piffissaliussap qaangerneqarnera pissutigalugu itigartitsineq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 12, imm. 3, oqartussamut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissamik atuisimannginneq pissutigalugu itigartitsinermut sanilliullugu periarfissatut tullertut inissisimavoq.

Ombudsmandilli suliaq nammineerluni misissuiffigalugu suliarilersinnaavaa, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 15, imm. 1, aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumut qulliunerusumut inatsisitigut aalajangersagaanngitsumik naammagittaalliorfiusinnaasumut naammagittaalliorsinnaatitaaneq imaluunniit naammagittaalliorsinnaatitaaneq inatsisitigut aalajangersagaasoq atorpeqarsimagaluarpataluunniit.

§ 14-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkakut ombudsmandi, naak naammagittaalliuut piffissaq eqqorlugu naammagittaalliuutigineqarsimagaluartoq, oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq atorpeqarsimagaluartoq naammagittaalliuullu pissutsinut ombudsmandip piginnaatitaaneranut ilaagaluartoq, naammagittaalliuutip suliarinissaata itigartitsissutiginnisaanut periarfissinneqarpoq.

Aalajangersagaq taanna suliat itigartitsissutiginnisaannut suliallu suliarineqarnissaminnut naleqquttunngorsarnissaannut atorpeqarsinnaavoq, taamaaliornikkut naammagittaalliuutip immikkoortuisa ilaannai aalajangersimasumik misissuiffigineqassallutik. Aalajangersagaq taanna suliat makku suliarineqarnissaasa itigartitsissutigineqarnissaannut atorpeqartarsimavoq:

- suulluanngitsut pillugit naammagittaalliuutit,
- pissutsit inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermi malittarisassanut sanilliussilluni pisorat suliffiutaannik naliliinissamik piumasaqaateqarfiusut pillugit naammagittaalliuutit,
- naammagittaalliuutit misissuinissamut nukissanik naleqqutinngitsumik amerlasuunik piumasaqaateqarfiusut,
- naammagittaalliuutit ombudsmandip naalackersuinikkut siunertaqartutut naliliiffigisai aamma
- naammagittaalliuutit, assersuutigalugu pissutsinik uppersaasersuineranut tunngasunik pissuteqarluni eqqartuussivinnit aalajangiivigineqarnissaat pissusissamisoornerusut.

Kiisalu aalajangersagaq taanna sulianik ombudsmandip nammineerluni qulaajaalluni suliarinissaat naleqqunnerpaasutut isumaqarfigisaanik itigartitsissuteqarnermut atorpeqartarsimavoq, oqartussaasuni taakkuusuni pissutsit assigiiaartut pillugit naammagittaalliuutinik arlalinnik naammagittaalliuuteqartoqartarsimanera pissutigajunnerullugu.

Naammagittaalliuutinik ombudsmandimit suliarineqarnissaminnut allatigut naammassinnittunik itigartitsissuteqarnissamut ombudsmandip piginnaatinnearnerata ombudsmandip siunertarisamut naleqqunnerpaasorinninneratut atuinneqarsinnaasariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa ombudsmandip itigartitsissutiguniuk sumut naam-magittaallioortoqarsinnaanera sapinngisamik ilitsersuutigissavaa.

§ 15-mut

Imm. 1-mut

Suliat nammineerluni suliarineqalersarput suliaq pissutsinik naleqqersuutaasussanik tunngave-qaraangat, imaluunniit suliap paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit kukkunernik anner-tuunik imaqarsinnaanera tunngavigalugu. Tamatumunnga pissutaasinnaavoq suliap tusagas-siorfinni eqqartorneqarnera, naammagittaalliuutip kingusinaarluni tunniunneqarsimanera ima-luunniit naammagittaalliuutit imarisamikkut imaluunniit imarisaasa immikkoortuisa ilaasa ta-manut tunngasumik immikkut misissuiffigineqarnissaminnut piukkunnarnerpaaneratigut.

Suliamik nammineerluni suliarinnissinnaanermi, oqartussaasunut qulliunerusunut aamma eq-qartuussisoqarfinnut naleqqiullugu ombudsmandi allaanerusumik piginnaatitaaffeqarpoq.

Ombudsmandimit ukiut tamaasa nammineq misissuiffiginninnerit arlallit aallartinneqartarput. Naammagittaalliuutit suliat assigalugit ombudsmandip nittartagaani suliat taamaattut tamanut saqqummiunneqartarput. Suliani nammineq misissuiffiginninneri aallartinneqartuni suliat makku assersuutitut innersuussutigineqarput 2019-6, 2021-3, 2022-3, 2022-6, 2022-7, 2023-6.

Suliat nammineerluni misissuinnermik aallartitat ilaat inunnut tunngassuteqartuusarput, sulia-milu pineqartoq suliap aallartinneqannginnerani attavigineqaqqaartarpoq. Tamatuma kingor-natigut ombudsmandi aalajangertarpoq qanoq, aamma qanoq annertutigisumik misissuineq ingerlanneqassanersoq. Pineqartoq kissaateqarpat ombudsmandimit nammineerluni misissu-innermik aallartitsisoqassanngitsoq, tamanna aallaavittut ataqqineqartarpoq. Suliaq inummut tunngasoq aallartinneqarpat, pineqartoq periarfissinneqassaaq suliamut oqaaseqarnissaminik.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq ombudsmandip nammineerluni suliniutinik, oqartussaasumi sulianik arlalini-k ilalinnik imaluunniit oqartussaasuni arlalinni sulianik pissuseqatigiinnik, aallartitsinissaa-nut periarfissiivoq.

Soorlu nammineerluni sulianik misissuinnermik aallartitsivigisat innersuussutigineqarput suliat 2019-3 aamma 2022-1, tassani pineqarput kommunit suliassaataat meeqqanik inissii-nermut aamma angerlartitsinnermut misissuiffiginninnerit.

§ 16-mut

Ombudsmandi inuleriffinnik il.il. misissuinermini - apeqqutit inatsiseqartitsinermut tunnganeruset pillugit naliliinermi saniatigut - suliffeqarfiup/paaqqinniffiup sullitaasa inuttut, timikkut tarnikkullu ikiuineq eqqarsaatigalugu atugaat pillugit aamma naliliisarpoq. Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu naliliinera, innuttaasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnissaannik, mianerineqarnissaannik inuppalaartumillu pineqarnissaannik piumasaqaateqarnermit sunerreqarsimassaaq. Ombudsmandip naliliinera assersuutigalugu illutat allanngortinneqarnissaat, pitsaanerusumik aserfallatsaalineqarnissaat imaluunniit sunngiffimmi sammisasaqartitsinermilu pitsaanerusunik suliniuteqartoqarnissaa pillugit inassuteqaatitut saqqummersinnaavoq.

Aalajangersagaq ingerlatsiviup atorfeqarfiinik, matumani kommunip allaffiinik, suliffeqarfinnik atuartitsiviusunik, isumaginninnermi paaqqinniffinnik pisortallu allaffeqarfiinik il.il. soorlu Folketingip Ombudsmandiata pisinnaatitaaneratus pisinnaatitaalluni ombudsmandip misissuisinnaatitaaneranut inatsisikkut tunngavissaliivoq. Misissuinerit taamaattut ombudsmandip naliliinera tunngavigalugu immikkut suliniuteqarnertut imaluunniit ombudsmandip allatigut illoqarfinnut nunaqarfinnulluunniit tikeraarneranut atatillugu ingerlanneqarsinnaapput.

Ombudsmandip suliffeqarfimmi takusaanini tunngavigalugu suliffeqarfimmik taassuminnga misissuinerani torersuutitsinissamik malittarisassat allassimasut suliffeqarfimmut pineqartunut imaluunniit suliffeqarfiup sullitai eqqarsaatigalugit atuuttut ilaatinneqarsinnaapput.

Suliamik paasissutissartalersuinerup ilaatut ombudsmandip atorfeqarfinnik takusaanera eqqarsaatigalugu § 18, imm. 4-mut nassuiaatit innersuusutigineqarput.

§ 17-mut

Aalajangersakkap taassuma erseqqissarpaa, Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersoq nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasooq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut suliaasaq ombudsmandip sulineranut ilaasoq.

Suliasap annertussusia isumaqatigiissummut ilassummi nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasumi artikelini 17-imit 23-mut aamma artikelimi 35 imaattunik oqaasertaqartuni erseqqinnerusumik allaaserineqarsimavoq:

"[...]

Artikel 4

1. Naalagaaffiit isumaqatigiissummi peqataasut imminnut pisussaatipput ileqqulersuutissami artikel 2-mi aamma 3-mi oqaatigineqartut piffinni ataasiakkaani eqqartuussivigisassaminni misissuiffigisinnaasaminnilu inuit kiffaanngissusiaarneqartut imaluunniit kiffaanngissusiaarneqarsinnaasut, pisortat oqartussaataannit aalajangiinikkut imaluunniit inassuteqarnerisigut imaluunniit taakkua akuersinerisigut akuersaernerisigulluunniit (matuma kingorna oqaatigineqartussamik "tigummigallagaaf-fiutinneqartuni"). Misissuiffiginninnerit taamaattut ingerlanneqartassapput pisariaqassappat siunertarineqassalluni inuit pineqartut illersugaanerat akiunissamut nakussassarniarlugu naalliutsitsinernut allatulluunniit naakkittaatsuliorfiginninnernut, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikassarpassissumik imaluunniit pilaanermik iliuuseqarfiginninnernut.

2. Ileqqulersuutissami tamatuma sutigut tamatigut tigummigallagaatitsinermi imaluunniit parnaarussaataitsinermi imaluunniit inummik pisortatigoortumik nammineeirlunniluunniit immikkut isumagisassanngortitsinermi kiffaanngissusiaaneq pineqarpoq, pineqartumut qi-maannarsinnaanissaanut akuerineqanngitsuni, eqqartuussivitsigut aalajangikkakkut imaluunniit allaffissornikkut pisortanilluunniit oqartussaasunit aalajangikkatigut.

Artikel 17

Naalagaaffiup peqataasup suulluunniit isumaqatigiissummut ilassutip matuma atortuulernerata imaluunniit atortuulersinneqarnerata akuerineqarnerataluunniit kingornatigut kingusinnerpaamik ukioq ataaseq qaangiutsinnagu naalliutitsisarneq pinaveersaartinniarlugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisoq ataaseq arlallilluunniit atatissavai, toqqassavai pilersissallugilluunniit. Pinaveersaartitsisut qitunngitsumi inissisimasunit toqqagaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut toqqarneqarsinnaapput, isumaqatigiissummut ilassut manna siunertaralugu, taakku isumaqatigiissummut ilassummi aalajangersakkanut naapertuuttuuppata.

Artikel 18

1. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulinerminni arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat sulisuisalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat naalagaaffiit peqataasut uppernarsassavaat.

2. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsinermi immikkut ilisimasallit suliatigut pisariaqarneratut pinsinnaasaqarnissaat ilisimasaqarnissaallu qulakkeerniarlugu pisariaqartumik iliuuserineqartussat naalagaaffiit peqataasut isumagissavaat. Angutit arnallu amerlaqatigiissinniarneqassapput, nunallu inoqqaavisa nunamilu ikinnerussuteqartut naammaginarlumik sinniisoqartinneqarnissaat anguniarneqassalluni.

3. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulisinnaaqqullugit pisariaqartitaannik atugassikkumallugit naalagaaffiit peqataasut imminnut pisussaatipput.

4. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisunik pilersitsinermi nunami pineqartumi inuit pinsinnaatitaaffii pillugit suliniaqatigiiffiit inissisimanagerat naalagaaffiit peqataasut pisariaqarneratut mianerissavaat.

Artikel 19

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut annikinnerpaaffiatigut makkuninnga pisinnaatitaassapput:

- a) inuit kiffaanngissusiiagaasimasut tigummineqarfiini, tak. artikel 4-mi nassuiaat, pinninnerup akut-tunngitsumik misissortarnissaanut, naalliutsitsinermut peqqarniingartumillu inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pineqarnermut pillarneqarnermulluunniit illersorneqarnerisa nukit-torsarneqarnissaat siunertaralugu;
- b) oqartussaasunut susassaartunut kaammattuutunik saqqummiussinissaminnut, inuit kiffaanngissusiiagaasimasut pineqarnerisa atugaasalu pitsaanerulersinneqarnissaat siunertaralugu aamma Naalagaaffiit Peqatigiit aalajangersagaat pineqartut isiginiarlugit naalliutsitsineq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinninneq imaluunniit pillaaneq pinaveersimatinniirlugit;
- c) inatsisaareersut inatsissatulluunniit siunnersuutit pillugit siunnersuutunik oqaaseqaatinillu saqqummiussinissaminnut.

Artikel 20

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut piginnaatitaanermikk naammassinninnissaat anguniarlugu naalagaaffiit isumaqatigiisummut ilassummi peqataasut imaaliornissamut imminnut pisussaatipput:

- a) tigumminniffinni, tak. artikel 4-mi nassuiaat, inuit kiffaanngissusiiagaasimasut amerlassusiat kiisalu tigumminniffiit amerlassusii sumiiffiillu pillugit paasissutissanik tamanik tunniussinissamut;
- b) inuit taamaattut pineqarnerat kiisalu kiffaanngissusiiagaanermikki atugaat pillugit paasissutissanik tamanik tunniussinissaminnut;
- c) tigumminniffinnut taakkulu illuutaannut atortulersuutaannullu tamanut isersinnaatitsinissaminnut;
- d) inuit kiffaanngissusiiagaasimasut kiisalu inuit kikkulluunniit paasissutissanik pisariaqartinneqartunik tunniussinnaasutut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup isigisaanik nakkutigineqaratik ilisimannittoqaratilluunniit oqaloqatiginissaannut periarfissiinissaminnut, inuk nammineq oqalutseqarluniluunniit oqaloqatigalugu, tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat;
- e) sumiiffinnik iserfigerusutanik inunnillu oqaloqatigerusutanik toqqaanissaannut kiffaanngissuseqartinnissaannut;
- f) pinaveersaartitsinermi komitémut attaveqarfiginnissinnaatitsinissaminnut, paasissutissanik tassunga nassiusinnaatitsinissaminnut taassuminngalu naapeqatiginnissinnaatitsinissaminnut.

Artikel 21

1. Oqartussaasup imaluunniit atorfilittap kialuunniit inuk suliniaqatigiiffilluunniit paasissutissanik nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumut tunniussisimanera pissutigalugu naalliutinneqaqqusinnaanngilaa pineqaatissinneqaqqusinnaanaguluunniit, imaluunniit tamanna akuersaarsinnaanagu akueriinnarsinnaanaguluunniit, paasissutissat eqqortuunerat eqqunngitsuuneralluunniit apeqqutaatinnaagu, paasissutissanillu tunniussineq inunnut suliniaqatigiiffinnulluunniit taamaattunut ajoqutissarsiffiusumik kinguneqartinneqassanani.

2. Paasissutissat isertuunneqartussat nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumit katersorneqartut nipangiussisimasussaataaeramik aalajangersakkani pineqartunut ilaatinneqarput. Pissutsit inunnut ataasiakkaanut tunngalluinnartut pillugit paasissutissat inuk pineqartoq erseqqilluinnartumik akuersisimangippat tamanut saqqummiunneqassanngillat.

Artikel 22

Naalagaaffimmi peqataasumi oqartussaasut taamaaliornissaminnut pisinnaatitaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup kaammattuutai suliarissavaat, naammassinninniarlunilu iliuuserineqarsinnaasoq pillugu oqaloqatiginnissallutik.

Artikel 23

Naalagaaffiit isumaqatigiisummut ilassummi matumani peqataasut imminnut pisussaattippot nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut ukiumoortumik nalunaarusiaasa tamanut saqqummiunnissaannut ilisimaneqalersinniarlugillu siammarterinissaminnut.

(...)

Artikel 35

Pinaveersaartitsinermi komitémut ilaasortat aamma nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulinermik ingerlannerani arlaannaannulluunniit atuumassuteqannginnissamik pisariaqartitsinerup anner-tussusia naapertorlugu pisinnaatitaaffilerneqarlutillu attorneqarsinnaanngiffilerneqassappot (immu-nitet). Pinaveersaartitsinermi komitémut ilaasortat Naalagaaffiit Peqatigiit pisinnaatitaaffii attorne-qarsinnaanngiffiilu pillugit isumaqatigiisummi 13. februar 1946-meersumi imm. 22-mi aalajanger-sarneqartunik pisinnaatitaaffilerneqarlutillu attorneqarsinnaanngiffilerneqassappot, isumaqatigiis-summi tassani imm. 23 isiginiarlugu.

[...]" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq, isumaqatigiisut pisortatigoortumik kalaallisuunngor-tinneqarsimanngimmat)

Pingaartumik suliffeqarfiit namminersortut pisortanillu ilaannakortumik pigineqartut eqqarsaa-tigalugit artikel 4-mi piginnaatitaaneq, artikel 18, imm. 2-mi atuumassuteqarneq immikkullu ilisimasaqarneq inatsilerinerup saniatigut allanik immikkut ilisimasalinnik ilanngussinissa-mut pisussaaffimmik nassataqarsinnaasoq, artikel 19, litra c-mi inatsisaareersut inatsisissatul-luunniit siunnersuutit pillugit siunnersuuteqarsinnaaneq oqaaseqaateqarsinnaanerlu, artikel 21, imm. 1-imi inuit nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumut paasissutissanik tunniussisut pine-qaatissinneqarsinnaannginnerat, artikel 22-mi naammassinninniarnermi iliuuserisassat pillugit oqaloqatiginnittussaataaneq, kiisalu artikel 35-mi nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup at-torneqarsinnaanngiffeqarnera allaassuteqarpoq ombudsmandip nalinginnaasumik suliaani tunngaviusunut.

Kapitali 3-mut – Ombudsmandip sulianik suliarinnittarnera

§ 18-mut

Imm. 1-mut

Oqartussaasut ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartut pisussaaffeqar-put ombudsmandi paasissutissanik piimasaanik nalunaarfigissallugu, allagaatinik piimasaanik tunissallugu, allakkatigullu oqaaseqaateqqaqqusippat allakkatigut oqaaseqaateqassallutik § 7,

imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siulleq tunngavilugu. Taakkua saniatigut paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut ombudsmandip sulinerani pineqartunut § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat pingajuallu tunngavigalugit ilaatinneqartut paasissutissiinissamut allagaatinillu tunniussinissamut aamma pisussaaffeqarput.

Aalajangersagaq taanna paasissutissanik imaluunniit allagaatinik pigineqareersunik, matumani allakkiat (notater) suliffiup iluani atugassat, allattaaviit, paasissutissat qarasaasianiittut il.il. eqqarsaatigalugit, tunniussinermut tunngavoq.

Ombudsmandip periaasia ombudsmandip 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutaani allaaserineqarpoq, tassani ombudsmandip erseqqissarsimmagu “naammagittaalliortumut tunngasumik mappimik suliami allagaatinik imalimmik atukkiussinissamik” qinnutigisaqarnerup oqaasertaa naapertorlugu paasineqassasoq, suliamilu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu mallittarisassat kingunerisaannik killiliiffigineqassanngitsoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqarpoq allagaatit suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermut qulangersimaneqarnerat pingaaruteqanngitsoq. Pappiarat atortussat suliffiup iluani pigineqartut ombudsmandimut tunniunneqarnermikkut suliffiup iluani atorineqartussaannermitut pissuseqarnertik annaaneq ajorpaat.

Aammattaq ombudsmandip erseqqissarpaa oqartussaasut suliami allagaatit sorliit nassiunneqartussat naleqquttuunerinik nalilersuinissaminnut pisinnaatitaanngitsut, qinnutigisaqarnerli suliami allagaatinut mappimik allagaatinik pigeqqaakkanik imalimmik suliami uppersaatis-sanik, suliami pigineqartunik oqartussaasullu suliamik suliaqarnerannut tunngaviusunik tamanik imalimmik atukkiussinissaq pillugu qinnutigisaqarnertut paasineqassasoq.

Aalajangersagaq ombudsmandip sulianik suliarinninnerani pingaaruteqartuuvoq. Ilaatigut imatut pisoqarsinnaasarpoq, ombudsmandip suliami oqaaseqaateqareermermi kingornatigut paasigaa oqartussaasut suliami allagaatit ilaannaannik atukkiussimasut, taamaattumillu ombudsmandip naliliinerminut tunngavigisani nalileqqittariaqarlugu, immaqalu isornartorsiuinini nalileqqittariaqarlugu.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq imm. 1-imut, ombudsmandip suliami pappiaraatinik atortussanik pioreersunik piumasaqarsinnaatitaaneranik taamaallaat eqqartuisumut tapiliutaavoq. Aalajangersakkakut siunertarineqarpoq ombudsmandip paasissutissanik paasinaasinnaatitaanermi paasissutissaannavinnik paasinaanermi uppersaatisanillu oqartussaaffiup pigisaanik pissarsiniermini killiliivigineqannginnissaa, aammattaarli piumasarisinnaallugu oqartussaasoq periaasimut, oqartussaasup susasaqarfimmini atortagaanut, tunngaviusutut aamma/imaluunniit tamanut tunngasumik pissuseqarnerusumut inatsisitigullu paasinnittaatsimik tunuliaqutaasumut nassuiaammik saqqummiussissasoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap ombudsmandi periarfissippaa, soorlu suliaq ingerlatsivimmi tammarsimas-sagalarpat inunnik eqqartuussivimmi killisiorneqartussanik aggeqqusinissaanut. Taamaattorli aalajangersagaq Kalaallit Nunaanni Qallunaat Nunaanniluunniit ombudsmanditut sulinerup ingerlanerani atorneqanngisaannarsimavoq, taamaakkaluatorli ombudsmandip nakkutilliinermik sunniuteqarluartumik sulinermini periarfissaanik killiliinnginnissaq pissutigalugu atatiinarneqassaaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq ombudsmandip suliamut tunngasumik paasissutisartalersuina aammattaaq misissuiartornermut takusaanermullu atatillugu ingerlanneqarsinnaasoq.

Taamaalilluni § 16 misissuineranut nammineeirlunilu misissuiffiginninnermut tunngasuvoq, § 18, imm. 4-li sulianik ombudsmandip misissuiffigisaanik paasissutisartalersuineranut ilaatillugu atorfeqarfinnik misissuineranut tunngasuulluni.

Imm. 5-mut

Aalajangersakkami inatsisitigut tunngavissaqarpoq ombudsmandip sulinerani ilaatinneqartunik eqqartuussisunit akuersissummik peqqaanngikkaluarluni paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni kiffaanngissusiaaffiusuni misissuisinnaalluni tak. § 7, imm. 1, oqaaseqatigiit aappaat, imaluunniit paaqqinniffinni/suliffeqarfinni meeqqat eqqarsaatigalugit tak. § 7, imm. 1, oqaaseqatigiit pingajuat. Misissuiartorneq imatut paasineqassaaq ininik, journalinik allanillu atortunik misissuinerlut.

Aalajangersakkap taassuma qaqutiguinnaq atorneqartarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, Naalagaaffiillu Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiisutaannut ilassut tunngavigalugu suliassat suliarineqarneranni tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat aatsaat atorneqartassalluni.

§ 19-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkap erseqqissarpaa ombudsmandip naliliinermi tunngavigisai inatsisit atuuttut, matumani aamma ingerlatsinermi inatsisit immikkullu inatsiseqartitsinermi suliassat suliarineqartarnerat pillugu malittarisassat. Tamatuma saniatigut sulianik suliaqarneq oqartussaasut sulianik suliaqartarnerannut oqartussallu ingerlatsinermi ileqqorissaarnissamik malinninnerannut tunngavigisat inatsisikkut aalajangersagaanngitsut tunngavigalugit nalilerneqartarpoq. Kii-

salu ombudsmandip nalilertarpaa oqartussaasup malittarisassanik aalajangersaanermini iliuserisaminilu inuit piginnaatitaaffinik malinninnersoq.

Ombudsmandip misissuiartorluni suliaqartarnerminut atatillugu naliliisarneranut tunngavik eqqarsaatigalugu § 16-imut innersuussisoqarpoq, tassami aalajangersakkamut tassunga innersuusinermi erseqqissarneqarmat ombudsmandip misissuiartornermini naliliisarnermini tunngavia atitunerummat inatsisitigut misiliisarnermut tunngavimmut, ombudsmandip sulianik ataasiakkaanik misissuisarneranut atuuttumut naleqqiullugu.

Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaaarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersaq nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasooq tunngavigalugu, ombudsmandip nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut sulinera eqqarsaatigalugu § 17-mut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkakut tassuuna aalajangersarneqarpoq pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngaviit ombudsmandip sulinerani taamatut toqqammavissinneqassasut; taamaattorli allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu malittarisassani killiliussat ilanngunnagit.

Aalajangersakkap nassataraa, ombudsmandip (ombudsmandillu sulisuisa) suliameqataasinnaassuseqannginneq (tamanna § 5-imi aalajangersakkap aamma nassataraa), ilitersuisussaati-taaneq, suliameq illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq tunngavilersuisarnerlu kiisalu nipa-angiussisimasussaati-taaneq (tamanna § 28-mi aalajangersakkap aamma nassataraa) pillugit tunngavinnik malinnittusaa-nera. Naammagittaalliuteqarnissamut ilitersuisussaati-ta-nermik tunngavik ombudsmandi eqqarsaatigalugu suliati- g-ut sunniuteqanngilaq.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsiner- mi tunngaviit inatsisitigut aalajangersagaanngitsut (matumani soorlu isiginiagassanik suliameq attuumassuteqanngitsunik ilanngusseqqusaannginneq naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip sulianik suliarinninnermini suli toqqammavigissagai, tamanna ombudsmandip immikkut inissisimaneranut sulineranullu aporf- iunngippat.

Tamatuma pissuseqataa ingerlatsiner- mi ileqqorissaarnermik tunngavinnut ingerlatsineq pillugu inatsisini taaneqanngitsunut aamma atuuppoq, matumani ilaatigut ingerlatsiviup inussi- arner-suunissaanik, mianerinnittuunissaanik tatiginninnermillu pilersitsisuunissaanik piumasaqaatit, kiisalu angusaqarluartarnissamik toqqissisimanartunillu periaaseqarnissamik piumasaqaatit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngaviit aalajangersakkami tassani pineqartunut ilaatinneqanngillat. Taamaakkaluartoq ombuds-

mandi allattuisussaaitaanermik piumasagaammik aallaavittut malinnittussaasutut isigineqarpoq, qulaani oqaatigineqartutut "toqqissisimanartunik periaaseqarnissamik" piumasagaatip nassatarisaanik.

Ombudsmandi ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aalajangiinermik oqartarnermi aalajangiinertut ittunik aalajangiineq ajorpoq, taamaalillunilu aalajangersakkap saneqqunneqarnera assersuutigalugu ombudmandip nalunaarutiginninneri, inassuteqaatai imaluunniit suliamik missiiffiginninniarani aalajangiineri eqqarsaatigalugit atuussinnaassuseqannginnermik nassataqarsinnaasussaanani.

Aalajangersakkamik saneqqutsinerup pisortani oqartussaasoq ombudsmandimut illuatungit inissisimasoq Inatsisartut inatsisaata nassatarisaanik, soorlu paasissutissanik ombudsmandimut nalunaaruteqarnissamut allagaatinilluunniit ombudsmandip piumasaanik tunniussinissamut aamma pisussaaffiianngilaa.

Taamaalillutik oqartussaasut naammagittaalliortulluunniit aalajangersagaq una tunngavigalugu ombudsmandimut atortussaatsiniarsinnaanngillat. Aalajangersakkamilli saneqqutsineq ombudsmandip Inatsisartullu akornanni pissutsinut sunniuteqarsinnaavoq, tamannalu ajornerpaatut kinguneqartinneqarpat Inatsisartut ombudsmandi soraarsissinnaavaat, ombudsmandip suliassani Inatsisartunit tatigineqarunnaarutigisaminik ingerlappagit.

§ 20-mut

Oqaaseqaateqarsinnaaneq ulluinnarni sulineq eqqarsaatigalugu Ombudsmandip piginnaati-taaffiisa pingaarnersarisimavaat. Sulisaatsimi pisarialittut imaluunniit ombudsmandeqarnerup inuiaqatigiinni atuunnerata immikkuullarissusia toqqammavigalugu ombudsmandi ersutassiis-sutinik aalajangiussaqaartartussatut ivertinneqarsimanngilaq.

Ombudsmandip pisumik paasinninnera avammut tusarliussa q isummorsorfigineqarsinnaan-
ngorlugu oqaasertalersorneqartarpoq. Ombudsmandi isornartorsiutit ilaani oqaaseqaateqarpoq,
isornartorsiutigineqartumi suliap immikkuullarissusaatigut pissutsillu qanoq ittuuneranit erser-
sinneqartarpoq. Suliani allani suliap suliarineqarnera ombudsmandimit naammassineqartarluni
pisortat oqartussaasut isornartorsiuteqarfigineqaratik.

Ombudsmandip oqartussaasut, imaanngitsoq inuit ataasiakkaat pillugit naammagittaalliuutit
suliarisarpai.

Oqartussaasorli akisussaasoq sulisumik naliliinikkut malersuinermik aallartitsinissaanik inas-
suteqaateqarfigissallugu ombudsmandi mattunneqarsimassanngilaq, taamatuttaarlu pisuni im-
mikkorluinnaq ittuni ombudsmandi ingerlatsivimmi sulisumik politiinut unnerluutiginnissin-
naasussaalluni.

Borgmesterit kommunalbestyrelsillu kukkussutigisaat sumiginnaanerilu ombudsmandip Kallaallit Nunaani Kommuninik Nakkutilliisoqarfimmum aammattaaq nalunaarutigisinnaasussavai.

Inuttut akisussaatisineq atuutsinneqassanersoq misissuisoqaqqullugu ombudsmandip inassuteqaataa Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit akisussaasumit malinneqarumangip-pat, tamanna ombudsmandip Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tusarliussinnaavaa, inatsisissatut siunnersuummi § 23 tassungalu nassuiaatit naapertorlugit.

§ 21-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq ombudsmandi oqartussaasup naammagittaalliuutigineqartup inuullu naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut pisussaaffeqartoq. Inuulli naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut pisussaaffeqarneq pisuni immikkut illuinnartuni taamaallaat pisassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassami ombudsmandip misissuineri siullertut pingaarnertullu oqartussaasunut, imaanngitsoq inunnut ataasiakkaanut sammitaammata. Pisussaaffeqarneq taanna misissuinerit, naammagittaalliuuteqartoqarneratigut sulissutigineqalersunut taamatullu sulianut, ombudsmandip nammineerluni suliniuteqarnertut aallartitaanut atuuppoq.

Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq tassani illua'tungerisap oqaatigisaanik ilisimasaqalersinnaatitaaneq taakkualu pillugit oqaaseqaateqarsinnaatitaaneq pillugit malittarisassaq pineqartoq, illua'tungeriit tamarmik immikkut illua'tungerisap oqaatigisaanik ilisimasaqalersinnaatitaanissaat taakkulu pillugit oqaaseqarsinnaatitaanissaat pillugu malittarisassaq.

Ombudsmandip suliamik suliaqarnini pilertortumik misiliineq tunngavigalugu inaarsinnaavaa, oqartussaasoq naammagittaalliuutigineqartoq tusarniaaviginagu, assersuutigalugu suliami allagaatinik misissuinerinnarmigut, tassalu misissuineq isornartorsiuinani inassuteqaateqaraniluunniit inarneqarsinnaappat.

Ombudsmandip aalajangersimasumik suleriaasia malillugu oqartussaasoq naammagittaalliuutigineqartoq tusarniaaviginagu, ombudsmandi naammagittaalliuut tunngavigiinnarlugu imaluunniit suliami allagaatinik misissuereernermi kingorna suliaq itigartitsissutiginiarlugu aalajangerpat, imaluunniit nalilerpagu oqartussamut naammagittaalliuutigineqartumut isornartorsiuilluni oqaaseqarnissamut inassuteqaateqarnissamulluunniit tunngavissaqanngitsoq.

Imm. 2-mut

Suliami nalileereernerup kingorna paasitinneqarsinnaatitaanerup suliamilu illua'tungiusut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit aamma suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tun-

ngavigalugit, suliame allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerisa allagaatinut aalajangersimasunut, ombudsmandip suliamek paasinnikkallarneranik imalinnut tunngasumik atuuttussaanningeranik aalajangernissamut ombudsmandi aalajangersakkap taassuma periarfissippaa.

Aalajangersagaq assersuutigalugu nassuiaatigigallakkamik suli inaarneqanngitsumik tamanut nalunaarutiginninnerup ingerlatsinermut oqartussaasumut pineqartumut, imaluunniit inuit ataasiakkaat inatsisit tunngaviusut innarlitsaalineqarnissaannut naleqqutinngitsuusorisariaqarneranik pisoqarfiusuni atorneqarsinnaavoq. Tamanna ombudsmandip nalilerpagu nassuiaataagallartup oqartussaasumillu tusarniaaviginnereernerup kingornatigut inaarutaasumik nassuiaataaju-maartoq allamik inerneqarsinnaappat.

Ombudsmandi suliame allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermik atorunnaarsitsinissaq sioq-qullugu, oqartussaasumit pineqartumit immikkut ittumik oqaaseqaammik apeqqut pillugu oqaaseqaateqartitsiniarsinnaavoq.

Ombudsmandip suliamek sularinninnerani allagaatit pigineqarallartut allagaatinik avammut paasissutissiinermi ilaatinneqartariaqarnerisut aalajangiinermi pingaartillugu isiginiartariaqar-poq manna, illua'tungeriinnut tamanut illersorneqarsinnaanerpaasusaaq, tassalu inuiaqatigiit na-lunaarusianik, oqaaseqaatinik, nassuiaatinik il.il. taakkulu inernilerneqarneranik paasissutissat tamarmiusut eqqortullu tunngavigalugit oqaluserinninnissaminut periarfissaqarnissaat.

§ 22-mut

Aalajangersakkap taassuma ombudsmandi Folketingip Ombudsmandiata inassuteqaateqarnis-saminut periarfissaqartitaanerata assinganik periarfissaqarluni naammagittaalliortup allalluun-niit imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkoortitsinissaminut akuerineqarnissaa-nik inassuteqaateqarnissamut periarfissippaa. Pineqartoq qanoq aningaasarsiaqarneranik nali-nginnaasumik killiliussat pillugit piumasaqaatinik eqqortitsinersoq apeqqutaatinnagu.

Aalajangersagaq taanna atorneqassaaq pissutsit pisimasut imaluunniit inatsisinut tunngasut eqqartuussivitsigut uppernarsaanikkut, ombudsmandip misissuineranut killissarititaasut iluanni naammassineqarsinnaanngippata.

Assersuutitut taaneqarsinnaavoq suliame oqartussaasup taarsiiviginninnissamut akisussaanerata aalajangersarnissaa naammagittaalliortumut pingaaruteqartut pineqarpat, ingerlatsinermullu inatsiseqartitsineq naapertorlugi kukkussuteqarneranik paasisaqarneq minnerusuinnaq pineqar-pat. Taarsiivigineqarnissamik piumasaqaatit ombudsmandip isummerfigisinnaanngilai, taa-maattumillu pisortani oqartussaasunut piumasaqaatit taamaattut amerlanertigut eqqartuussivin-nit aalajangerneqartariaqartassallutik.

Aalajangersakkap suliani inatsisit qanoq paasineqarnissamik nalornisoorfinni, soorlu inatsit pi-areersarlugu suliani nassuiaatit qanoq paasineqarnissaannik nassuiaanikkut paasinarsisinneqarsinnaasimangitsunik ilalinni, imaluunniit aamma suliani ingerlatsiviup suliamik suliaqarnermi kukkuluttorsimasinnaanerata qulakkeerniarnerani innuttaasup inatsisitigut soqutigisaqarfigisaani atorineqarnissaa aamma eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

§ 23-mut

Aalajangersakkakkut tassuuna erseqqissarneqarpoq pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik sunniuteqartumik kukkussuteqartoqarsimasoq sumiginnaasoqarsimasorluunniit ilimagisariaqartoq ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu, tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nalunaarutigissallugu ombudsmandi pisussaaffeqartoq. Peqatigitillugu Naalackersuisoq susassaartoq ombudsmandimit nalunaarfigineqassaaq.

Malittarisassamik taassuminnga atuinermi ilimagisariaqarpoq ombudsmandi naliliinerminut tunngavigisamini aallaaveqassasoq, tassalu inatsisit naapertorlugit innarlitsaalineqarnerup inatsisillu tunngavigalugit illersorneqarnissap tungaatigut isiginiagassanik, taamaaliornikkut ingerlatsinermi amigaatit pingaaruteqartut imaluunniit innuttaasunut tunngasumik inatsisunik unioqutitsinerit annertuut nalunaarutigineqartarumaarlutik.

Ombudsmandip kommunit ingerlatsinerini kukkunernik sumiginnaanernillu annertuunik nalunaarutiginninnera taamatuttaaq Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut, suliap Naalackersuisunut ilaasortanut ataasiakkaanut imaluunniit Naalackersuisut Siulittaasuannut, kommunik nakkutilliinermi oqartussaasumut qullerpaamut siulittaasuusumut, naalackersuinikkut suliassiissutiginninnissaminut periarfissaqartumut taamatuttaaq pisaarumaarpoq.

Ombudsmandip misissuineri oqartussaasunut, imaangitsoq inunnut ataasiakkaanut, aallaavitut sammitinneqartarput.

Taamaattorli ombudsmandi, tamanna qaqutiguinnaq pisumik pisariaqarsorineqassagaluarpat, inuit, tamatumani aamma Naalackersuisunut ilaasortat, atorfimminnik ingerlatsinerat pillugu eqqartuussisunut suliassanngortinnissaat pillugu inassuteqaateqarsinnaatitaavoq, matumani tak. inatsisissatut siunnersuummi § 7-mut aamma § 20-mut nassuiaatit.

Naalackersuisunut ilaasortat akisussaassuseqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu Naalackersuisunut ilaasortap eqqartuussisunut suliassanngortinneqarnissaanik inassuteqaateqarneq § 23 tunngavigalugu Inatsisartunut Naalackersuisunullu nalunaarutigineqartassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

§ 24-mut

Aalajangersagaq taanna taamaallaat ombudsmandip oqaaseqaataa pissutigalugu inuit ataasiakkaat akornanni aaqqiagiinngissutit pillugit eqqartuussivitsigut, soorlu ombudsmandip oqaaseqaataata atuutsinneqannginnissaa siunertaralugu imaluunniit ombudsmandip suliamik misissuiffiginninnermik aallartitseqqullugu peqquneqarnissaa siunertaralugu, suliassiissutini atuuppoq.

Ombudsmandimik inuinnartut eqqartuussivitsigut suliassanngortitsinerit tamatuma avataaniipput.

Aalajangersagaq sulianik ombudsmandip suliarisimasaanik eqqartuussiviit tamatuma kingorna suliaqarnerannut tunngangilaq.

“-sinnaavoq”-mik atuinikkut aalajangersakkamit erserpoq eqqartuussiviit ombudsmandip itigartitseqqusissutaata malinnissaanut pisussaaffeqanngitsut.

Justitsministereqarfiup allakkani 8. marts 2001-imeersuni Inatsisartut nalunaarfigai aalajangersagaq taanna ministeriap oqaaseqaatissaqarfiginngikkaa.

Kapitali 4-mut - Aaqqissuussaanermut tunngasut

§ 25-mut

Imm. 1-mut

Ombudsmandip akissarsiamigut inissisimanagera aalajangersakkami nalunaarneqarpoq, tamanalu malillugu ombudsmandi Inatsisartut Allattoqarfianni atorfillit qullersaattut (pisortatut) akissarsiaqartinneqassalluni.

Ombudsmandi suli inummut tapilerneqarsinnaasussaassaaq. Inummut tapiliisoqassappat inummut tapit ombudsmandi isumaqatiginiareerlugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangersarneqassapput.

Atorfininnermut soraarnermullu atatillugu akiliunneqarluni angalasinnaatitaaneq pillugu aalajangersagaq ombudsmandit atorfip immikkut ittuuneranik tunngaveqarpoq, ombudsmandillu sulilernermini soraarnerminilu Naalakkersuisunut ilaasortanit ajornerusumik inissinneqannginnissaa qulakkeerlugu.

Ombudsmandi ombudsmandeqarfimmi atorfilinnit pitsaannginnerusumik inisseqqunagu, tamatuma saniatigut tamatumunnga malittarisassat atuuttut malillugit ombudsmandi sulinerminut atatillugu inissaminik innersuunneqarnissaminik pisinnaatitaaffeqarpoq, kiisalu atorfinitsitaa-

nermut soraarnermullu atatillugu angalanermi aamma nuunnermi ajunngitsorsiassalerneqasaaq.

Tamatuma pissuseqataanik malittarisassatut siunnersuutigineqartuq taanna sulisussarsiniarneq aamma ombudsmandimut inuttut piunasaqaatit annertuut piunasaqaatigineqartut isiginiarlugit aamma naleqquttuusaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit siulliit malitsigivaat ombudsmandi malittarisassat Naalakkersuisunut atuuttut malillugit soraarnerussutisiaqartinneqassamat. Soraarnerussutisiassat tunniunneqartarnerat pillugu malittarisassat Inatsisartunut Naalakkersuisunulu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit inatsisartut inatsisaanni nr. 22, 18. december 2003-meersumi sukumiinerusumik aalajangersarneqarput.

Malittarisassat taakku malillugit ingerlaavartumik aningaasarsiat 10 %-inik tunniussisoqartasaaq peqatigitillugulu aningaasarsiat 5 %-iinik ilanngaassissoqartassalluni. Aningaasat ilanngaatigineqartartut tassaapput soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinermut nammineerluni akileeqataassutit.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaanni erseqqissarneqarpoq soraarnerussutisiaqalernissamut suliffeqarfiup akileeqataassutai nammineerlu akileeqataassutit ombudsmandip aningaasarsiai, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu inummut tapiutaasinnaasut ilanngullugit, tunngavigalugit naatsorsorneqartassasut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap malitsigivaa ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnerisuteqarsinnaatitaamat, malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut malillugit katersorneqarsimasunik. Ombudsmandi pillugu inatsisini 2009-meersumi 2017-imeersumilu pissutsit aamma taamaassimapput. Ombudsmandiujunnaarnerisutit tunniunneqassapput apeqqutaatinnagu ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaanngitsumik imaluunniit tamatuminnga nammineq qinnuteqarnermigut tunuartariaqarsimanersoq, taamaattoq aalajangersakkami oqaaseqatigiit pingajui takukkit.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaanni erseqqissarneqarpoq ombudsmandiujunnaarnerisutit naatsorsorneqassammata ombudsmandip aningaasarsiai tunngavigalugit, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat malillugu inummut tapiutaasinnaasut ilanngullugit. Taamaalilluni erseqqissarneqarpoq ombudsmandiujunnaarnerisutit Naalakkersuisunut ilaasortat aningaasarsiaat tunngavigalugit naatsorsorneqassanngimmata.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit pingajuanni nutaajusumi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmii naaneraniit ombudsmandiujunnaarnerisuteqarsinnaanngitsoq. Aalajangersakkamut tunngaviusut, pinngitsoorani soraarsinneqarfissatut ukioriti-

tat pillugit § 4, imm. 2-mut ataqatigiissillugit isigineqartussat, eqqarsaatigalugit nalinginnaasunik nassuiaatini immikkoortoq 2.1.5. innersuussutigineqarpoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkamit naqissuserneqarpoq ombudsmandip soraarnerani toqukkulluunniit qimagunnerani qanoq aningaasarsisitsisoqassanersoq.

Aalajangersakkap ilaatigut malitsigiva ombudsmandi soraarnerminiit qaammatit pingajussaata naanerata tungaanut aningaasarsiaqaannassasoq (taamaattoqarsimappat inummut tapi ilanngullugu), ombudsmandi ilimasaarutitaqanngitsumik soraassagaluarpas. Piffissaq tamanna imm. 3 malillugu ombudsmandip ombudsmandiujunnaarneriutaanik naatsorsuinermini imm. 3 malillugu ilaatinneqarpoq.

§ 26-mut

Aalajangersakkap erseqqissarpaa ombudsmandip allaffissornikkut aqutsinera ombudsmandimullu aningaasaliissutigineqartut Inatsisartut iluminni ingerlatsinerisa iluanni susassa qarfiusut, taamaalillutillu Naalakkersuisunit susassa qarfigineqaratik. Tamanna Ombudsmandip suliaaminik ingerlatsinermini qulangersimaneqannginneranut tunngaviusumik pingaarutilittut isigineqartariaqarpoq.

Imm. 1-mut

Ombudsmandi sulisumi atorfinitsinnissaannut nammineerluni sulii oqartussaasuvoq.

Imm. 2-mut 3-mullu

Aalajangersakkani suliaassarfimmi nalinginnaasumik suleriaasiusoq allaaserineqarpoq.

Imm. 4-mut

Ombudsmandip naatsorsuuserinera Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit piginnaatitsissut tunngavigalugu siusinnerusukkut pisarsimavoq, ombudsmandilli naatsorsuuserinerminut aningaasqarnermillu ingerlatsinerminut akisussaaffik nammineq massakut tigummivaa.

Imm. 5-mut

Aalajangersakkap siunertaraa oqartussat ombudsmandip nakkutigisaasa ombudsmandimut peqqussuteqarnissaminnut inatsiseqartitsinikkut piginnaatitaannginnerisa qularnaarneqarnissaa. Tamanna ombudsmandip qulangersimaneqanngitsutut inissisimanerata piviusumik imaqarnissaanut piunasaqaataavoq pingaarutilik.

Kalaallit Nunaannili Ombudsmandeqarfimmut sulisutigut aningaasatigullu atugassaritinneqartut killeqarneranut pissutigalugu ilaannikkooriarluni aqqissuusaanikkut suliaasat ilaasa allaffissornikkut oqartussanut allanut tunniunneqarnissaat ombudsmandimut pisariaqartarsimavoq.

Ombudsmandip akissarsialeriner aamma Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup akornanni isumaqatigiissut malillugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmi Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfimmit ullumikkut isumagineqartoq pineqarpoq.

Pineqartoq aammattaq tassaavoq sulisunut inissianik ombudsmandip sulisuminut atugassiisutigtisartagaanik innersuussisarneq aqutsinerlu.

Inatsisartut Allattoqarfiata aamma Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfiup Inatsisartuni aamma Ombudsmandeqarfimmi sulisunut inissianik innersuussisarneq pillugu isumaqatigiissut, inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu isumaqatigiissutigisimavaat.

Ombudsmandip naatsorsuuserisoqarfia piffissat ilaanni, pingaartumik atorfiit ilaasa inuttaqannginnerisa nalaanni, ombudsmandimut aalajangersimasumik isumaqatigiissutit tunngavigalugit Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfimmit aammattaq isumagineqartarsimavoq.

Suliassanik oqartussaasunut ombudsmandip nakkutigisaanut taamatut isumagisassanngortitsisarneq pisuni arlalinni aqutsinermi oqartussaasut taakku ombudsmandimut taassumalu sulisunut ilumut peqqusissuteqarsinnaanerannik nalornissutiginnilersitsisarimavoq.

Malittarisassanik aalajangersarneqarpoq, suliassat ombudsmandeqarfiup aaqqissuussaananeranut tunngasut oqartussaasunut il.il. ombudsmandip nakkutigisaanut isumagisassanngortinneqartarnissaat ombudsmandip suli pisariaqartutut isigippagu tamatumunnga inatsisitigut tunngavigisaq tassaassasoq, inuit ataasiakkaat akornanni isumaqatigiissutit tunngavigalugit isumaqatigiissut, tassanilu ombudsmandip aamma oqartussaasup pineqartup piginnaatitaaffii pisussaaffiilu aalajangersarneqassasut.

Aalajangersakkap taassuma malitsigaa suliassaqarfinni isumaqatigiissutitigut aalajangersaavigineqareersimannigitsuni isumaqatigiissuteqartoqarnissaq.

§ 27-mut

Suliassamik isumaginnittussanngortitsisinnaatitaaneq pisunut, assersuutigalugu ombudsmandip napparsimaneq, sulinngiffeqarneq, aallarsimaneq pissutigalugu allamilluunniit pissuteqarluni suliainik isumaginnissinnaajunnaarallarnernanut tunngavoq. Atorfeqarfimmi sulisut amerlassusiisa killeqarnerat pissutigalugu aamma ombudsmandip nammineerluni suliffiup iluani allaffissornermik aaqqissuussisinnaatitaanerannik, aammattaq tak. § 26, suliassamik isumaginnittussanngortitsinerup annertussusissaanik tamatumanilu atugassarititaasunik sukumiinerusunik aalajangersaanissaq ombudsmandimit oqartussaaffigineqarpoq.

Suliassamik isumaginnittussanngortitsisinnaatitaaneq suliassat piareersarneqarnerannut taamatullu oqaaseqaammik inaarlugu sularisamik tunniussinnermut kiisalu § 26 tunngavigalugu pinginnaatitaanernik sularinninnermut atuuppoq.

§ 28-mut

Imm. 1-mut

Ombudsmandi taamatullu ombudsmandip sulisui pinerluttulerineq pillugu inatsisip nipangius-sisussaataaneq pillugu aalajangersagartaanik malinnittussaatinneqarput, matumani takuuk pinerluttulerineq pillugu inatsimmi atuuttumi § 50.

Ombudsmandi tamatuma pissuseqataanik paasissutissanik allanut isertuussassanik tamanut ingerlatitseqqissinnaanngilaq. Taamaattumik suliat ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarutaatigut tamanut saqqummiunneqartuni pineqartut kinaassusersineqarsinnaajunnaarlugit ilanngunneqartarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap siunertaraa, ombudsmandip suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqanngitsup allaffissornikkut aqutsinermi oqartussat suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 3-mi nipangiussisimaqqusisinnaanerisa pissuseqataanik oqartussaasunut, suliffeqarfinnut inunnullu ombudsmandimut isumaqatigiissuteqarnikkut ombudsmandeqarfimmi suliassanik kiffartuussillutik sulisunut nipangiussisimaqqusinissamut periarfissaqarnissaata qulakkeerneqarnissaa. Aalajangersakkap taassuma assersuutigalugu suliffeqarfinnut eqqiaanermik ingerlataqartunut, qarasaasialerinemik suliaqartunut ingerlatsinermilu oqartussaasunut ombudsmandip isumaqatigiissuteqarfigisaanut atorneqartarnissaa eqqarsaatigineqarsinnaavoq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 26, imm. 5.

Imm. 2-p paasissutissanut pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 1-imi pineqartut assinginut atorneqartarnissaa tunngaviuvoq.

§ 29-mut

Taaguutip ombudsmandip atorfinni, suliffeqarfinni il.il., inatsisikkut Inatsisartunit akuersissutigineqarsimasuinnarni atorneqarnissaa aalajangersakkap qulakkeerpaa.

Aalajangersakkap Qallunaat Nunaanni ombudsmandi pillugu inatsimmi § 30-mut naapertuuttup nassataraa suliffeqarfiit, suliffiit, peqatigiiffiit il.il. Kalaallit Nunaanniittut inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pilersinneqarsimasut, taamatullu Kalaallit Nunaanni kommunit inatsisikkut tunngavissaqaratik nakkutilliivittut oqartussaaffimmik taamatut taaguutilimmik pilersitsisinnaatitaanngitsut.

Taaguut naalagaaffimmi oqartussaasut taaguummik "Rigsombudsmand"-imik atuinerannut kil-lilersuinermik nassataqanngilaq.

Kapitali 5-imut – atuutilersinneqarnera il.il.

§ 30-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inatsit 1. november 2026-mi atuutilissasoq.

Imm. 2-mut

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 1. juni 2017-imeersoq tamatumunnga peqatigitillugu atuukkunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi ikaarsaariarneq pillugu aalajangersakkami ersersinneqarpoq naammagittaalliuutit inatsisip matuma atuutilersinneqannginnerani ombudsmandimut tunniunneqartut ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi aalajangersakkat tunngavigalugit suliarineqartassasut.

Tusarniaanermi akissutit

Inatsisissatut siunnersuut piffissami 2026-mi marsip ulluisa qulingannit apriliip ulluisa arfineq-aappaannut tulliuttunut tusarniaatigineqarpoq:

- Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia
- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Nunanut Allanut Iisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinnermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfik
- Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik
- Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunami Namminermi Pissutsinullu Naalakkersuisoqarfik
- Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik
- Peqqissutsimut Inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik
- Avannaata Kommunia
- Kommune Kujalleq
- Kommune Qeqertalik
- Kommuneqarfik Sermersooq
- Qeqqata Kommunia
- Ini A/S
- Nalik Ventures A/S
- Nunatsinni Advokatit
- Transparency International Greenland

Siunnersuut piffissami tassani taamatuttaaq Inatsisartut nittartagaatigut tamanut ammasumik tusarniaatigineqarsimavoq.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianit, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit, Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfimmit, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit, Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunami Namminermi Pissutsinullu Naalakkersuisoqarfimmit kiisalu Kommuneqarfik Sermersuumit tusarniaanermi akissutinik tigusaqartoqarpoq.

Tusarniaanermi akissutit siunnersuummi § 25, imm. 1-ip oqaasertalerneqarnerata allanngortinneqarneranik pissutissaqalersitsisimapput. Allannguut taanna siunnersuutip imarisaanik allanngortitsinnilaq.

Tusarniaanermi akissutit inatsisissatut siunnersuummut tusarniaatigineqartumut sanilliullugu alatigut allanngortitsinissamut pissutissaqalersitsisimangillat. Piffissarli atuutilerfissaatut siunnersuutigineqartoq allanngortinneqarpoq, inatsisissatut siunnersuut aatsaat ukiakkut ataatsimiinnermi aappassaaneerneqarlunilu pingajussaaneerneqassammat. Taamatuttaaqaq nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortut 6 aamma 7 inatsisilerinermut teknikikkut najoqqutassiat ullumikkut atuuttut malillugit iluarsineqarput.

Tulliuttuni tusarniaanermi akissutit tiguneqartut nassuiaateqarfigineqarput inatsisartut allaffeqarfianit oqaaseqaatitalerlugit.

Oqaaseqaateqarani tusarniaanermi akissutit

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalackersuisoqarfimmit, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik, Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunami Namminermi Pissutsinullu Naalackersuisoqarfik kiisalu Kommuneqarfik Sermersooq siunnersuummut oqaaseqaatissaqarsimangillat.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik tusarniaanermi akissuteqarnermini tusarniaanermi akissuteqarsinnaanermi qujavoq, tamatumunnga atatillugu paasisstissiiisutugalugu tamatumunnga atugassat Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik oqaaseqaateqartinneqarsimasoq.

Naalackersuisoqarfiup oqaatigaa inatsisissatut siunnersuummi ukiuni qulini toqqagaasinnaanermut killissarititaq Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsimmut Danmarkimi inatsimmik allanngortitsinermi nutaanermi (inatsit nr. 568, 18. juni 2012-imeersoq) nassaassaasoq matumani ilaangitsoq. Naalackersuisoq inatsimmut pineqartumut nassuiaatit innersuussutigai, tassanimi oqaatigineqarmat ombudsmandi killeqanngitsumik tassaniittussaajunnaarsillugu ukiunut qulinut killiliinikkut, nutartertuarnissaq qularnaarneqarlunilu inuit suliffeqarfiilluunniit ataasiakkaat pissaaneqarpallaalernerat akornuserneqarsinnaasoq. Peqatigitillugu ombudsmandimik taarsiisarneq eqqarsaatigalugu killiliussanik erseqqissunik pilersitsinikkut ingerlaanartumilu toqqaqqittarnerup pinngitsoortinneqarneratigut ombudsmandip qulangersimaneqannginnera inatsisillu naapertorlugit sulinera nukittorsarneqassaaq.

Inatsisartut allaffeqarfiata oqaaseqaatai:

Tamatumunnga tunngatillugu oqaatigineqassaaq piffissap ombudsmandip atuuffigisinnaasata tamarmiusup killilerneqarnissaa siunnersuummut tusarniaatigineqartumut ilaangimmat.

Inatsisit pitsaassusissaannut nalinginnaasumik najoqqutassat malitsigaat inatsisissatut siunnersuutitut allannguutit annertuut taamaattut malittarisassatut pingaarnertut nutaamik ilassutaasumilluunniit tusarniaatigineqarnissaat piumasagaataammat. Taamatut kaammattuuteqarneq taamaattumik malittarisassat kingusinnerusukkut nutarterneqarneranni isumaliutitut ilaajumaarpoq.

§ 25, imm. 1-imut tunngatillugu;

Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-imi ombudsmandip akissarsiatigut inissisimamera nalunaarneqarpoq, ombudsmandip Inatsisartut Allattaanerattut akissarsiaqartinneqarnissaa aalajangersarneqarluni. Inatsisissatut siunnersuutikkut inatsisartut allaffeqarfiata (Inatsisartut Allattoqarfiat) allaffissornikkut pisortaata qullersap aqqissuussaanerup allanngortinneqarneranut atatillugu taaguutaata "pisortamut" allanngortinneqarsimanerata malitsigisaannik aalajangersakkamik malitsitut allanngortitsisoqarpoq.

Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu oqaatigaa inatsisip siunissamut isumannaarneqarnissaa isumaliutiginqarsinnaasoq, tassa atorfiup taaguutaata taaneqannginneratigut kisiannilu tamatumunnga taarsiullugu ass. "Ombudsmandi Inatsisartut Allattoqarfianni atorfiit qullersaattut akissarsiaqartinneqassaaq" ilanngunneqarneratigut. Atorfiup taaguutaa kingusinnerusukkut allanngorteqqinneqassagaluarpat taamaalilluni aalajangersakkap malitsitut iluarsineqarnissaa pisariaqalissanngikkaluarpoq.

Inatsisartut allaffeqarfiata oqaaseqaatai:

Tusarniaanermut akissut aalajangersakkap allanngortinneqarneranik malitseqarpoq, taamaalillunilu atorfiup taaguutaa ("pisortaq") "atorfillit qullersaannik" taarserneqarluni.

Soraarsinneqartussaanerup ukiunit 65-init 70-inut sivitsorneqarneranut tunngatillugu naalackersuisoqarfiup tjenestemandit pillugit inatsisiliornerit atuuttut malugeqquai, taakkumi malillugit qaammatip tjenestemandiup 65-inik ukioqalerfiata naanerani suli tjenestemanditut soraarsitsisoqartartussaammat. Ombudsmanditut atorfimmi akissarsiaqartitsineq tamatuma kingorna isumaqatigiissutit malillugit atugassarititsinermut ikaarsaariassaaq. Tamatumunnga atatillugu naalackersuisoqarfiup paasissutissiissutigaa soraarnerussutisiassat/tjenestemanditut soraarnerussutisiat tamatuma kingorna tunniunneqartut akissarsianit ilanngaatigineqartassanngitsut.

Inatsisartut allaffeqarfiata oqaaseqaatai:

Tusarniaanermut akissut paatsuuinermik tunngaveqarsorinarpoq: Ombudsmandi siunnersuummi § 25, imm. 1 malillugu Inatsisartut Allattoqarfianni atorfillit qullersaattut, tassa Inatsisartut pisortaattut, akissarsiaqartinneqassaaq. Taanna tjenestemandiulluniluunniit isumaqatigiissutit malillugit atorfeqartitaasinnaavoq. Pisortaq qaqugukkuluunniit issiasoq tjenestemandiunersoq isumaqatigiissutilluunniit malillugit atorfeqartitaanersoq ombudsmandip qanoq akissarsiaqartitaaneranut taamaattoq apeqqutaanngilaq. Taamaalilluni tamanna aamma Inatsisartut pisortaata tjenestemanditut atorfilik pineqartup 65-inik ukioqalernera pissutigalugu

isumaqatigiissutit malillugit atorfeqartitaanermut ikaarsaaraluarpat ombudsmandip akisarsiaasa allanngornerannik malitseqarnaviangilaq.

Ilanngullugu oqaatigineqassaaq ombudsmandiuneq maannamut atorfittut isigineqarani atuuffittut isigineqarsimammat. Siunnersuutikkut tamanna allanngortinniarnegannigilaq. Siunnersuutikkut taamaalilluni inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 1, taanna malillugu Inatsisartut ombudsmandimik qinersisartussaallutik, aamma § 6, imm. 1, taanna malillugu ombudsmandi atuuffimminik ingerlatsinermini Inatsisartunit qulangersimaneqartussaananani, atuuttut taamaalillutik aamma ingerlateqqinneqarput.